

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, KOVO – MARCH 1, 2011 • Vol. CII Nr. 35

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-28-11

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Waterbury, CT „Dienos meras” – 5 psl.

- **Tema: Nepriklausomybės kaina**
- **Atsisveikinant su Z. Rekašiumi**
- **Nuomonės, komentarai**
- **„Lietuvis lieka lietuviu...”**
- **Waterbury „Dienos meras” – lietuvis**
- **Apie Lietuvių namų svarbą**
- **Sveikata**
- **Veltinio terapija, arba „Ožkos” dovanos**

Valiutų santykis
1 USD — 2.51 LT
1 EUR — 3.45 LT

„Suktinis” atšoko savo penkmetį

Jono Kuprio nuotr.

Čikaga („Draugo” info) – Šių metų vasario 26 d. šeštus metus gyvuojanti Čikagos lietuvių tautinių šokių grupė „Suktinis” pakvietė visus šokio mėgėjus į savo penkerių metų sukakties šventę. Vakaronėje, vykusioje Čikagos Jaunimo centre, suktiniečiai, vadovaujami dviejų naujų energingų vadovių Giedrės Elekšytės ir Monikos Adomaitytės ir padedami teatro sambūrio „Žaltvykslė” režisierės Ilonos Čiapaitės, susirinkusiems parodė teatralizuotą koncertą.

„Suktinis” neras laiko atsipūsti – jau ši šeštadienį šios grupės poros suksis Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos tradiciniame „Užgavėnių šiupinyje”, kuris vyks Balzeko lietuvių kultūros muziejuje 6 val. v.

Lietuvoje baigėsi savivaldos rinkimai

Vilnius (ELTA) – Per vasario 27 d. Lietuvoje vykusius savivaldybių tarybų rinkimus daugiausia – 328 mandatus, išankstiniais duomenimis, gavo opozicinė Socialdemokratų partija. Antrojoje vietoje atsidūrusi valdančioji Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai pelnė 249 mandatus. Tai paskelbė Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) pirmininkas Zenonas Vaigauskas.

Trečioje vietoje likusi Darbo partija gavo 165 mandatus. Partija Tvarka ir teisingumas gali tikėtis 155 mandatų vietos valdžioje, Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga – 147, Liberalų ir centro sąjunga – 126, Li-

beralų sąjūdis – 98. VRK duomenimis, per pasibaigusius savivaldos rinkimus Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų aljanso koalicija „Valdemaro Tomaševskio blokas” gavo 61 mandatą, Naujoji sąjunga – 52, Lietuvos centro partija – 19 mandatų.

Iš viso į vietos valdžią išrinkta 18 save išsikėlusių kandidatų, kurie neįeina į koalicijas, dar 58 save išsikėlę kandidatai buvo išrinkti kandidatų sąrašuose. Į savivaldybių tarybas išrinkti iš viso 76 save išsikėlę kandidatai. VRK vadovo teigimu, save išsikėlę kandidatai sudaro apie 5 proc. visų tarybos narių. Likusieji išrinkti 1,448 savivaldybių tarybų

nariai buvo išskirti politinių partijų. Jokio mandato vietos valdžioje negavo Tautos prisikėlimo partija, Lietuvos laisvės sąjunga, Lietuvos pensininkų partija ir kitos politinės jėgos.

Dėl savivaldybių tarybų narių mandatų varžėsi 16,404 kandidatai. Patekti į savivaldybių tarybas siekė 23 partijų kandidatų sąrašai ir 505 nepartiniai kandidatai.

Rinkimuose dalyvavo 44 proc. rinkėjų, tai yra 1,160.000 Rinkėjai užpildė 1,108.000 galiojančių biuletenių, 52,214 biuletenių buvo pripažinti negaliojančiais. Negaliojančių biuletenių dalis sudarė 4,5 proc.

Kovo 11-ajai Čikagoje – M. K. Čiurlionio paroda

Čikaga (LR gen. konsulato Čikagoje info) – Šiais metais Kovo 11-osios proga Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje pristatys specialiai 100-osioms Mikalojaus Konstantino Čiurlionio mirties metinėms skirtą kilnojamąją parodą, parengtą LR Užsienio reikalų ministerijos ir Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus.

Iškilmingas nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimas įvyks šių metų kovo 16 d. Čikagos kultūros centre (Chicago Cultural Center). Šventės dalyviai turės galimybę apžiūrėti parodą ir paklausti iškilaus kompozitoriaus kūrinių, kuriuos

atliks trečios kartos Amerikos lietuvis, profesionali pianistė Frances Covalesky.

Vėliau paroda keliaus į Čikagos Jaunimo centrą, kur bus prieinama plačiai lietuvių bendruomenei. Čiurlionio galerija ir LR gen. konsulas Čikagoje maloniai kviečia kovo 18 d., penktadienį, 7:30 val. vakaro Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje kartu švęsti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną bei paminėti didžio Lietuvos menininko 100-ąsias metines. Vakaro metu bus atidaryta paroda, o pianistė F. Covalesky skambins M. K. Čiurlionio ir kitų kompozitorių kūrinius.

Pianistė Frances Covalesky.
Nuotr. iš asmeninio albumo

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Nors jau pasigirdo kalbos apie tai, kad Respublikonų ir Demokratų partijoms pavyks susitarti dėl biudžeto ir taip išvengti vyriausybės ir valstybinių įstaigų darbo sustabdymo šį penktadienį, kovo 5 dieną, „The Wall Street Journal“ primena, kurios įstaigos veikė ir kurios ne 1995 ir 1996 metais, kai sustojo valstybinių įstaigų darbas. Jei po kovo 4 dienos nebus prieita prie susitarimo, manoma, kad net ir sustabdžius valstybinių įstaigų veiklą „Social Security“ ir toliau siųs išmokas, tiesa, Baltieji rūmai perspėja, jog trukdžiai gali tikėtis nauji „Social Security“ programos dalyviai. 1995, 1996 metais kentėjo vizas ir pasus tvarkęsi žmonės – tada nei vizos, nei pasai nebuvo išduodami. Susisiekimas oru ir žeme, valstybinių sienų saugojimas, kariniai veiksmai, sakoma pranešime, neturėtų sustoti. Džiugi žinia ir laikraščių prenumeratoriams – manoma, jog net ir laikinai nustojus dirbti valstybinėms įstaigoms, JAV paštas veiks.

Vyr. redaktorė **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaitė@gmail.com
Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasiilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

TEMA: NEPRIKLAUSOMYBĖS KAINA

Švedijos paskelbtuose dokumentuose – Kovo 11-osios atgarsiai

D. S. Ahlander: Gorbačiov reikalavo 21 mlrd. rublių ir Klaipėdos

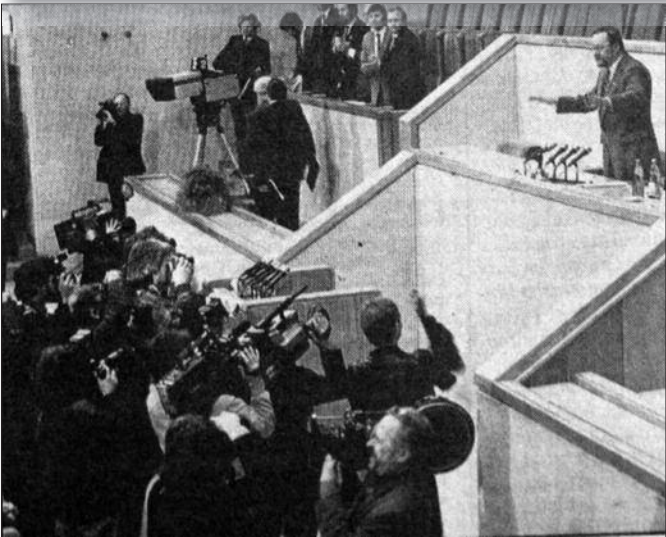
Vasario 17 dieną Švedijos užsienio reikalų ministerija pradėjo skelbti iki tol buvusius išslaptintus dokumentus apie Sovietų Sąjungos žlugimą ir Baltijos šalių laisvės siekį. Viename iš jų – išslaptintame Švedijos diplomatinio susirašinėjimo dokumente, parašytame Švedijos generalinio konsulo Dag Sebastian Ahlander, dirbusio tuometiniame Leningrade, teigiama, jog paskutinis Sovietų Sąjungos vadovas Michail Gorbačiov sutiko su Lietuvos nepriklausomybės paskelbimu, tačiau esą už tai pareikalavo 21 mlrd. rublių ir norėjo, kad Klaipėda taptų Kaliningrado srities dalimi.

Kaip skelbia naujienų agentūra BNS, pasak 1990 metų kovo 9 dieną D. S. Ahlander pasirašyto diplomatinio pranešimo, švedų diplomatai iš neįvardytų šaltinių žinojo apie lietuvių planus netrukus skelbti nepriklausomos valstybės atkūrimą. „Pranešama, esą (Algirdas) Brazauskas pirmadienį susitiko su M. Gorbačiov ir gavo sutikimą skelbti nepriklausomybę. M. Gorbačiov esą pareikalavo 21 mlrd. rublių sąjunginės reikšmės įmonėms ir pramoniniams kompleksams išpirkti. Atsakydami lietuviai iš rusų esą reikalauja 500 mlrd. žalai atlyginti“, – rašoma išslaptintame diplomatiniam pranešime.

„Tačiau M. Gorbačiov esą primygtinai reikalavo, kad galiotų 1939-ųjų spalio bazinė sutartis, taigi ir 1939-ųjų valstybių sienos, t. y. Klaipėdai esant Rytų Prūsijos, arba dabartinės Kaliningrado srities, dalimi. Kaip tik Klaipėdoje gyvena daug čia atsikrausčiusių rusų“, – rašė D. S. Ahlander. Anot jo, kovo 12 dieną SSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatai iš Lietuvos ketino vykti į Maskvą atsakyti savo įgaliojimų. „Sekmadienio vėlis bus deklaracija apie 1918-ųjų valstybės atkūrimą, apie tai, jog išgalioja 1938-ųjų Konstitucija, bei kreipimasis į Maskvą dėl derybų pradėjimo. Aukščiausiosios Tarybos pirmininku bus išrinktas (Vytautas) Landsbergis, ne A. Brazauskas“, – rašė tuometinis Švedijos diplomatas.

V. Landsbergis: Dokumentai vertingi, bet jų negalima imti už „gryną pinigą“

Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas, europarlamentaras Vytautas Landsbergis teigia, kad Švedijos pradėti skelbti išslaptinti diplomatinio susirašinėjimo dokumentai apie Kovo 11-osios išvakarės yra vertingi, tačiau į juos būtina žiūrėti atsargiai. „Pranešama apie kažkokį Švedijos generalinio konsulato šaltinį Vilniuje. Čia yra pirmas klausimas – ar tas šaltinis Vilniuje yra patikimas. Stebint toliau, kas iš to šaltinio sužinota kyla ir kitokių klausimų. Galbūt iš to šaltinio

<http://www3.lrs.lt>

kyla, kas toliau pranešama „esą“, – svarstė V. Landsbergis. Jis teigė nieko nežinojęs apie aprašytą A. Brazausko ir M. Gorbačiov susitikimą, kuriame, anot dokumento, Sovietų Sąjungos vadovas nurodė sąlygas Nepriklausomybės paskelbimui.

„Ar tikrai tame pokalbyje buvo kalbami tokie dalykai, kaip rašo tas šaltinis? Čia pirma didelė abejonė, kad A. Brazauskas gavęs sutikimą Nepriklausomybės paskelbimui. Pats A. Brazauskas buvo labai nepatenkintas, tai jis tikrai neprašė leidimo. Jis buvo nepatenkintas Nepriklausomybės aktu, tam yra daug visokių duomenų, įskaitant ir jo paties pasisakymą“, – dėstė V. Landsbergis.

Pirmasis atkurtos Lietuvos vadovas prisiminė, kad Maskva gąsdino iš Lietuvos, jai paskelbus Nepriklausomybę, atimti Klaipėdą, kaip Antrojo pasaulinio karo trofėjų. „Neva M. Gorbačiov to reikalavęs iš A. Brazausko. Visa tai gali būti pusiau 'antis' arba gandai“, – sakė V. Landsbergis. Todėl, pridūrė jis, nors tų dokumentų reikšmė labai didelė, ir jis labai džiaugiasi, kad jie pradedami skelbti, į juos reikia žiūrėti su tam tikru atsargumu.

M. Gorbačiov: Tai ypač laisvas įvykių aiškinimas

Paskutinis Sovietų Sąjungos vadovas Michail Gorbačiov neigia už Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą reikalavęs 21 mlrd. rublių ir tvirtina bandęs Lietuvos atstovus įtikinti, kad šalis stotų į Nepriklausomų valstybių sandraugą (NVS). „Tai nerimta. Tai be galo laisvas įvykių, kai Lietuva nusprendė atsiskirti nuo SSRS, aiškinimas. Nebuvo jokių derybų“, – Rusijos naujienų agentūrai „Interfax“ sakė M. Gorbačiov.

„Aš iš tikrųjų buvau susitikęs su tuometiniu Lietuvos vadovu A. Brazausku ir kitais, ir sakiau jiems, kad kategoriškas atsiskyrimas sukeltų pernelyg daug klausimų. Buvo būtina nuspręsti, kurioje valstybėje žmonės norėtų gyventi. Buvo neišvengiamų teritorinių klausimų. Šių problemų sprendimas reikalavo daug pinigų“, – kalbėjo paskutinis SSRS vadovas. Pasak M. Gorbačiov, jis stengėsi įtikinti lietuvius, kad Lietuva renkasi klaidingą kelią.

„Aš tebemanau, kad Lietuva būtų pakankamai nepriklausoma ir būtų turėjusi daugiau galimybių iš abipusiai naudingo bendradarbiavimo, jei ji būtų sutikusi pasirašyti NVS sutartį“, – kalbėjo buvęs SSRS vadovas. M. Gorbačiov tvirtino, kad bandęs įtikinti ne tik Lietuvą, bet ir Latviją bei Estiją.

BNS

Mano pažintis su Zenonu Rekašiumi prasidėjo pačiais pirmaisiais studijų University of Illinois at Chicago metais. Berods, pavasario semestru universitete išibėgėjus, sulaukiau Zenono skambučio su kvietimu-pasiūlymu kartą per mėnesį skaityti čia, Čikagoje, leidžiamo mėnračio „Akiračiai“ korektūras. Kaip netrukau sužinoti, Zenono namuose vyko ne tik korektūrų skaitymas, bet ir medžiagos rinkimas, redagavimas, numerio laužymas, maketavimas ir kiti su laikraščio paruošimu susiję dalykai.

Nei apie „Akiračius“, nei tuo labiau patį Zenoną iki to skambučio nieko nebuvau girdėjusi, bet su pasiūlymu sutikau – atsiradusios galimybės įgyti naujos patirties Amerikoje ir smalsumo vedama. Tada dar nežinojau, jog mano pažintis su „Akiračiais“, su Zenonu įtrauks mane ne tik į „Santaros-Šviesos“ (nors į ją oficialiai buvau pakviesta prof. Violetos Kelertienės), bet ir akiratininkų, o plačiąja prasme – žurnalistikos verpetą. Dar daugiau – per „Akiračius“ tarsi neakivaizdiniu būdu išėjau vakarietiškos žurnalistikos kursą.

Nors Zenonas savo visuomeninėje veikloje visų pirma buvo vienas iš „Santaros-Šviesos“ įkūrėjų, nuolatinis „Santaros-Šviesos“ suvažiavimų dalyvis pradžioje Tabor Farm, vėliau Lemont, o galiausiai ir Lietuvoje, aš

Atsisveikinant su Z. Rekašiumi

DALIA CIDZIKAITĖ

jį geriausiai galėjau pažinti per „Akiračius“, kurių vienu iš įkūrėjų jis ir buvo, per tuos kartą per mėnesį jo namuose vykusius korektūrų skaitymus, trukusius iki tos dienos, kai buvo nuspręsta „Akiračius“ perkelti į Lietuvą. Taip jau gavosi, jog į „Akiračių“ laivą išėdau jo saulėlydžio metu, o ir daugiausia laiko, dirbdama ties mėnraščiu, praleidau Zenono draugijoje, gal todėl neretai sakydama „Akiračiai“, turiu galvoje Zenoną, o ne, tarkime, Liūtą Mockūną ar Julijų Šmulksį.

Nebuvau tų pirmųjų akiratininkų žengtų žingsnių išeivijoje liudininke, žingsnių, kuriuos „Lietuvos ryto“ internetinės svetainės vyr. redaktorius Rimvydas Valatka apibūdino kaip „sunkiai, per skausmus ir iš visų pusių aidinčius praeiksmus, net bjaurius pravardžiavimus įtvirtinant laisvą žodį kaip vertybę uždarame emigrantų gete“, bet tai man nesutrukdė pamatyti, ką reiškia atviras ir tiesus žodis spaudoje, kokiais būdais jis pateikiamas ir kokią galią

jis turi. Negalėjau nesižavėti Zenono gebėjimu argumentuoti, remtis ne jausmais, bet visų pirma egzistuojančiais, o sovietinės Lietuvos atveju – prieinamais šaltiniais ir, žinoma, logika. Ne paskutinę vietą jo straipsniuose užėmė ir mokėjimas valdyti plunksną, ne tik lietuvių kalbos, bet ir stiliaus atžvilgiu. Kiekvieną kartą atvykusi į Zenono namus skaityti korektūrų, ant stalo rasdavau padėtą lietuvių kalbos žodyną ir dar keletą pagalbinių lietuvių kalbos kultūros ir stiliaus knygelių.

„Lietuvos ryto“ internetinėje svetainėje pasirodžiusiame R. Valatkos straipsnyje, internetiniame dienraštyje Bernardinai.lt Lietuvių išeivijos instituto, „Akiračių“ bendradarbių, „Santaros-Šviesos“ bendražygių paskelbtame *in memoriam* Zenonui vienbalsiai sutinkama, jog netekome atviro žodžio riterio, žinoma, riterio ne tiesiogine to žodžio prasme. Riteriu Zenonas tapo ne dėl ginklų žvanginimo ar mokėjimo galantiškai nusilenkti oponentui, jis

riteriu vadinamas dėl savo drąsaus žvilgsnio į Lietuvą ir jos problemas, jo straipsniuose slypinčių tolerancijos pamokų, skatinusių skaitytojus atviriau ir plačiau pažvelgti į lietuvių santykius su kitomis tautomis, atidžiau gilintis į istorinius faktus, pripažinti ir išmokti priimti skirtingus požiūrius, nuomones, išgirstant ne tik tą savąją pusę – neretai laikoma vienintele teisinga ir teisia, bet ir kitą, kitokį. Tokių pamokų iš Zenono gavau ir aš. Jų stengiuosi nepamiršti ir, reikalui esant, pritaikyti savo dabartiniame darbe.

„Akiračiams“ persikėlus į Lietuvą, o man ėmus dirbti „Drauge“, su Zenonu apsieisdavome vienu kitu el. laišku. Štai ištrauka iš vieno pasiklausiusių jo laiško, kurį jis parašė man praėjusį rudenį lankantis Lietuvoje. Laiške Zenonas rašė: „Žinau, kad skęsti darbuose, neturi laiko. Bet kadangi aš pats nebegaliu nuvažiuoti į tėvynę, turiu žiūrėti kitų akimis. Tai gi sakyk, bent vienu sakiniu, kokie išpūdžiai iš Lietuvos? Klimas laiškuose 'Drauge' net verkia iš nusiminimo, kad jauni žmonės masiškai bėga iš Lietuvos. Aš neverkiu, bet darosi liūdna ir pikta. Ne tokios Lietuvos tikėjau sulaukti prieš 20 metų. Siunčiu toki trumpą komentaro komentarą. Kaip visuomet – daryk su juo ką nori. Tikiuosi, kad perskačiusi bent nusišypsosi. Linkėjimai! Zenonas.”

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Malonios savaitės akimirkos (pagal „Draugo“ vasario 15 d. numerį)

FAUSTAS STROLIA

Išspūdis toks, kad visa išeivija prąždo ne tik Vasario 16-osios minėjimais, bet ir teigiamu mąstymu apie save ir Lietuvos ateitį Europos Sąjungoje ir pasaulio žemėlapyje. Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė skatina ir toliau saugoti mūsų tapatybę, puoselėti kultūrą ir meilę savo šaliai jaunosios kartos širdyse. LR ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis didžiuojasi, kad per tokį ilgą laiką išlikome vieningi ir sugebėjome jaunajai kartai perduoti Vasario 16-osios reikšmę. Jaunieji stažuotojai iš Lietuvos Vytauto Didžiojo universiteto, apsilankę Chicago mieste ir Washington, DC, ne tik gerėjosi architektūriniu tų miestų vaizdu, bet ir lietuvių išeivijos indėliu, atkuriant Lietuvos nepriklausomybę.

Lietuvos kultūros politikos instituto direktorius Antanas Staponkus teigiamai išdėsto devynis argumentus, kodėl Valdovų rūmų atstatymas toks svarbus, ypač užtikrinant vietą Europos Sąjungos komisijos posėdžiams, kuriems 2013 m. vadovaus Lietuvos Respublika.

Romualdas Kriaučiūnas Valentinio dienos proga skatina puoselėti su meile ir draugyste susijusias mintis ir darbelius. Jis gražiai primena daug širdžių palietusių organizaciją „Lithuanian Mercy Lift“, kuri per 20 savo gyvavimo metų pasiuntė į Lietuvą 125 mln. vertės vaistų bei gydomo reikmenų. Savanaudžiai to tikrai nedarytų.

Rašinyje apie prieš 3 mėnesius amžinybėn išėjusią Domicelę Petrutytę skaitome, kaip ji atsisakė kasdienio darbo, kad galėtų dirbti savo namuose sukurtoje „montesoriškoje“ aplinkoje. O ir apie prieš mėnesį

mirusį dr. Kajetoną Čeginską rašoma – aukodamas savo laisvalaikį, o neretai ir lėšas, jis dirbo lietuviams ir dėl Lietuvos.

Kitu straipsniu užkliudoma kone „Aušros“ ir „Varpo“ gadynė, kur, prisimenant dr. Aldoną Šliūpaite, kalbama ir apie jos tėvą – dr. Joną Šliūpą, kuris „nesigailėdamas nei savęs, nei šeimos, dirbo lietuviybės labui, leido ir pats spausdino laikraštį, todėl nebuvo pinigų šeimai išlaikyti“. Kokia Tu graži, Lietuva, išauginusi tiek susipratusių tautiečių! Malonu skaityti, kad LB Waukegan-Lake County apylinkė Vasario 16-osios minėjimui pakvietė prelegentę Dalią Cidzikaitę, „Draugo“ vyriausiąją redaktore, ir kad LB Lemont apylinkės prelegentu sutiko būti dr. Jonas Prunskis, vienas iš mūsų lituanistinių mokyklų augintinių! Prisimenu jį dešimtmetį Dariaus ir Girėno lituanistinėje mokykloje.

O kaip kilnu, kad vienas garsiausių Lietuvos pianistų – prof. Petras Geniušas – atsilankė mūsų Čikagos lituanistinėje mokykloje, atliko muzikinę programą, papasakojo apie save ir savo sūnų, taip pat pianistą, Luką Geniušą, pabaigoje su tos mokyklos mokiniais nusifotografavo. Jo sūnaus Luko nuotrauką prieš keletą metų išsikirpau iš laikraščio. Pianistų varžybose jis buvo laimėjęs sidabro medalį.

LR gen. konsulas Čikagoje ragina net lietuvių sporto mylėtojus vienytis Čikagos maratonui su tikslu „priminti Čikagai vieną vardą – LIETUVA“. Už grynąją lietuvių kalbą ištvermingai pasisakanti žurnalistė ir visuomenės veikėja Stasė Semėnienė galėtų pasidžiaugti keleto gražių trumpų žodžių pavartojimu kečiuose šio „Draugo“ straipsnelių: „sklaida“, „jausena“, Dievo šlovės

„atšvaita“, „šviesiai tiesiai“, „apvalainas“ (storokas žmogus), „pažyma“ (bet ar teisinga sakyti asmuo prakalbo, vietoj prakalbėjo?). Be to, kai vieni iš rengėjų minimi vyčiai, nėra aišku, ar skautai vyčiai ar Lietuvos vyčių organizacija. Suprantu, kad trečiabangiams JAV lietuviams beveik pikta aiškinti, kad tie antrieji – gimę Amerikoje – juk yra Amerikos vyčiai. Jie esą tik jau ne Lietuvos vyčiai! Kitas keistas bandymas pritaikyti „teisingą“ vertimą po karo Vokietijoje atsiradusioms DP stovykloms – gyvenimas „perkeltojų asmenų“ stovyklose. „Displaced“ jau buvome pripratę vadinti „išvietintais“. Pasirinktas žodis yra per švelnus buvusiai padėčiai nušviesti.

Didelio mūsų skautų (ir Lietuvių

Bendruomenės) veikėjo Vytauto Šliūpo straipsnio apie jo prieš 30 metų mirusią seserį dr. A. Šliūpaite su jos ir jos tėvo aušrininko dr. J. Šliūpo šeimos nuotraukomis išspausdinimas šalia kun. Vytenio Vaškelio straipsnio apie „Sužydėjusį Evangelijos teisumą“ kiek per artimai sugretina tikėjimą su netikėjimu. Bet, žinant, kiek dr. J. Šliūpas dirbo ir kovojo dėl lietuviybės ir protestavo prieš žydų naikinimą, jo laisvamanybė „nublinksta prieš jo veiklos visumą“... „Lietuvių laisvės kovoje jis įjungtiną šalia J. Basanavičiaus, V. Kudirkos, kun. Tumo-Vaižganto, kun. A. Miluko ir daugelio kitų to meto pačių reikšmingiausių lietuvių veikėjų („Lietuvių Enciklopedija“, XXX tomas).

LAIŠKAI

JIS BUVO DALIS TOS YPATINGOS KARTOS

Šių metų vasario 6 d. Upsaloje (Uppsala), Švedijoje, eidamas 84-tuosius metus, mirė dr. Kajetonas Julius Čeginskas, mokslininkas, kultūrininkas, visuomenininkas. Jo nuopelnai Lietuvai ir lietuviybei jau buvo surašyti „Drauge“ paskelbtoje „Eltos“ žinioje apie jo mirtį, o maždaug po savaitės plačiau aprašyti Lietuvių fronto bičiulių tarybos. Kadangi dr. K. J. Čeginskas taip pat buvo „Laisvosios Europos“ radijo lietuvių redakcijos narys ir nuo 1978 m. vadovas, o aš beveik dvidešimt metų jame dirbau, noriu parašyti apie jį keletą žodžių.

Mažame skyriuje, kurio narių skaičius įvairavo tarp penkių ir

dešimties lietuvių iš išeivijos ir tėvynės, dr. Čeginskas buvo išlaikytas, draugiškas, kantrus eruditas, pasižymėjęs žinių apie Lietuvą, jos politiką, kultūrą, istoriją lobynu. Nekeldavo balso, nesijaudindavo, o jeigu jaudindavosi, tai viešai neišsiduodavo. Labai rūpinosi lietuvių kalbos švarumu mūsų laidose, neišsileisdavo, kiek tai buvo įmanoma, barbarizmų ar svetimybų. Pagal „Laisvosios Europos“ radijo taisykles turėjome stengtis savo kalba nesiskirti nuo tuo metu sovietinės Lietuvos radijo ir televizijos pranešėjų. Jo dėka pas mus būdavo sakoma ir rašoma „Jungtinės tautos“, o ne „Suvienytos nacijos“ ir rinkimų pirmas ar antras „ratas“, o ne „turas“.

Jei aš, kaip virdulys kunkuliuodama, šokdavau **Nukelta į 9 psl.**

TELKINIAI

CENTRAL NEW JERSEY, NJ

Konrado Lukošiaus ir Šarūno Stančiausko nuotr.

„Lietuvis lieka lietuviu visur ir visada“

RASA MILIŪTĖ

Kartu su kitais pasaulio tautiečiais paminėti dvi svarbias datas – Vasario 16-ąją ir Kovo 11-ąją – gražią sekmadienio, vasario 13 d. popietę Estų namuose (Jackson, NJ), susirinko ir Centrinio New Jersey lietuviai. Atvykusieji ta proga Jūratės Jakonytės paruoštame stende galėjo pamatyti 1918 m. priimto Vasario 16-os ir 1990 m. Kovo 11-os

Mokyklos vedėja Aukšė Motto ir KV vicepirmininkė jaunimo reikalams Rasa Ardytė-Juškienė.

Nepriklausomybės aktų kopijas, fotografijas su Nepriklausomybės signatarais. Salėje buvo rodomi Lietuvą garsinantys gintaro, medžio bei molio meno dirbiniai, M. K. Čiurlionio paveikslų kopijos, menininko J. Kalinausko proginiai, Lietuvai skirti medaliai iš Raimundo Balčaičio kolekcijos, margaspalvės austinės tautinės juostos, senos lietuviškos tarpukario metų leidimo knygos. Rodinius parodai parūpino patys bendruomenės lietuviai. Ypatingą susidomėjimą kėlė iš dėžučių suręsta „Gedimino pilis“, puošta lituanistinės mokyklos „Lietuvėlė“ vaikų piešiniais, skirtais konkursui „Tėvynė Lietuva“. Trispalvėse širdutėse minėjimo dalyviai rašė savo palinkėjimus Lietuvai, iš kurių sudėlioti Lietuvos žemėlapių kontūrai.

Koncertą surengė lituanistinės mokyklos „Lietuvėlė“ mokiniai ir mokytojos. Scenarijų, kaip visuomet, mokinių pasirodymui parašė mokyk-

los vadovė Aukšė Motto, o vaikus lavino ir dainų atlikimu rūpinosi profesionali muzikė pedagogė Violeta Kundrotienė, kartu ir akompanavusi dainavusiems. Joms talkino mokytojos Rasa Lukošienė, Onutė Stučkienė ir Reda Šešelgienė.

„Tauta – ne vien kalba, gimtoji žemė, tauta – taip pat ir atmintis“, – mokinių pasirodymą pradėjo koncerto vedėja Ainutė Balčaitytė. Skambant J. Naujalio ir Maironio „Graži, tu mano, brangi Tėvynė“, į sceną, papuoštą trispalve, mažytėmis vėliavėlėmis nešini žengė mokinukai bei mokytojos. Šventę sveikinimo žodžiu pradėjo mokyklos vadovė A. Motto, kviesdama „Tautiškai giesmei“. Jai nuskambėjus, susirinkusius sveikino šių eilučių autorė. Kviestinis svečias Lakewood estų asociacijos prezidentas Priit Paarmining priminė, kad estų tauta visados palaikė Lietuvą kovoje už Nepriklausomybę ir palinkėjo ją branginti. Vida Lanys prisiminė, kaip Lietuvos pokario emigrantai godžiai skaitė tuo metu Lietuvoje draustą A. Šapokos „Lietuvos istoriją“ ir sulygino ją su „Katekizmu“.

Minėjimo dalyvius „Kepurinė“ pasveikino lietuvaits šokėjos. „Tu mažutė, tu telpi visa/I Čiurlionio karalių delnus...“, „lyg sesė prie Baltijos prigludus“ – pačias gražiausias lietuvių poetų eiles deklamavo mokinukai. O tarp eilėraščių ir lietuviškos dainos skambėjo. Vaikai chorą dainavo N. Kavaliauskaitės „Lietuva“; vyresniųjų mergaičių grupė su mokytojomis antrino Kamilei Lukošūtei, skardenančiai žemaičių krašto dainą „Cibitis“. Lietuviškas dainas „Balnokit, broliai žirgus“, „Vai, ko nusižvengei“, „Žemėj Lietuvos“ skambiai su vaikais kartu traukė tėveliai, šokėjai ir žiūrovai.

Vos tik spalio mėnesį susibūres, scenoje pirmą kartą pasirodė Džanetos Bublienės vadovaujamas tautinių šokių kolektyvas, lietuviškais šokiais „Gyvataras“, „Gailingis“ ne vienam žiūrovui ir jaudulio asarą išspaudęs. Visur ir daug ką nuveikti suspėjanti šokėja Livita Skučaitė visam kolektyvui pasiuvo tautinius scenos drabužius.

Nukelta į 9 psl.

MADISON, WI

Vasario 16-ąją šventėme du kartus

NIJOLĖ SEMĖNAITĖ-ETZWILER

Šiais metais Madison lietuviai Vasario 16-ąją – nepriklausomybės, laisvės atgavimo dieną – atšventė net du kartus. Pačią Nepriklausomybės sukakties dieną, trečiadienį, vaikų lietuvių tautinių šokių grupė „Žaibutis“ (visi vaikai gyvena Baraboo, 10,000 gyventojų turinčiame mieste 45 mylios į šiaurę nuo Wisconsin sostinės) džiaugėsi laisvės švente su lietuviškais šokiais, lietuvišku maistu bei žaidimais. Kadangi tik dvi šokėjos yra lietuvių kilmės, lietuviški patiekalai kaip kugelis, barščiai likusiems vaikams buvo didelė naujiena, tačiau, iš šono žvelgiant, atrodė, jog visi gardžiavosi kiekvienu kąsniu!

O šokiai buvo šokami tie, kuriuos jie ruošia kartu su tautinių šokių grupe „Žaibas“ pasirodymui Madison tarptautiniame festivalyje, įvyksiančiame kovo 5 d. Net ir žaidimai buvo visai nauji, tarp jų „Jurgeli, meistreliai“, kuris visados sulaukia didelio susidomėjimo tarp amerikiečių vaikų.

Kitą dieną, vasario 17 d., ketvirtadienį, Madison mieste Madison-Vilnius Sister Cities, Inc. organizacija surengė tradicinę Nepriklausomybės šventę su pagrindine paskaitininke, viešnia dr. Nancy Heingartner, JAV konsulo, dirbusio Kaune 1926–1928 m., Robert Heingartner dukraite. Praėjusių metų rugsėjo mėnesį Nancy kartu su savo tėvu aplankė Kauną, sekdami jo ir tėvuko pėdomis. Jų vadovu jiems buvo dienoraštis, kurį konsulas rašė per visus tuos darbo Lietuvoje metus. Šitas dienoraštis–knyga „Lithuania In the 1920s: A Diplomat's Diary by Robert W. Heingartner“ („Rodopi“, 2009 m.) neseniai buvo suredaguota bei išleista University of Wisconsin profesoriaus dr. Alfred Erich Senn. Įdomi knyga yra nuostabus langas į anų laikų diplomatinę tarnybą ir Lietuvos visuomenę. Šventės metu Nancy skaitė iš knygos ištraukas, papildydama jas nuotraukomis asmenų, kuriuos jos senelis pažinojo, kai ku-

Nancy Heingartner.

riuos gana artimai, taip pat rodė anuometinių bei dabartinių Kauno pastatų fotografijas.

Nancy, papildomai dirbdama outreach coordinator Center for Russia, East Europe and Central Asia, dar administruoja University of Wisconsin Baltic Studies Summer Institute (BALSSI) bei Central Eurasian Studies Summer Institute (CESSI). Nancy turi mokslų daktarės laipsnį slavų kalbų srityje iš Brown University. Jaunoji daktarė dirbo JAV užsienio tarnyboje, gilino studijas užsienyje.

Tie, kurie domisi JAV konsulo Robert Heingartner žavingu dienoraščiu, parodančiu Lietuvos auštančios pirmosios Nepriklausomybės šviesą, knygą gali rasti Amazon.com ir kitose interneto svetainėse.

Nijolė Semėnaitė-Etzwiler – nors šiuo metu gyvena Wisconsin valstijoje, iki šiol ilgisi Čikagos, kurioje užaugo. Buvusi Madison-Vilnius Sister Cities valdybos narė, viceprezidentė, buvusi lietuvių tautinių šokių grupės „Žaibas“ šokėja, dabar „Žaibo“ ir „Žaibučio“ vadovė.

„Žaibutis“ vaikučiai didžiudamiesi rodo savo veidus, išdažytus Lietuvos vėliava ir gėlėmis.

Nijolės Semėnaitės-Etzwiler nuotr.

WATERBURY, CT

Waterbury „Dienos meras”

Vasario 16-osios proga išrinktas 2011 metų lietuvių kilmės „Dienos meras”

LAURYNAS R. MISEVIČIUS

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 93-ąsias metines šiuo metu mini didesnė pusė JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkių, tačiau turbūt nesuklysiu pasakydamas, kad kažin ar kur nors pasaulyje egzistuoja panašus atvejis kaip viename didžiausių Connecticut valstijos miestų Waterbury, kur jau kelintas dešimtmetis kasmet vasario 16-ąją renkamas labiausiai lietuvių bendruomenei nusipelnęs asmuo, kuris vienai dienai „prisaikdinamas” minėto miesto meru.

Nuo 1987-ųjų tokioms Waterbury apylinkių lietuvių pagerbimo iškilmėms vadovavęs, šiame mieste gimęs Linas Balsys sulaukė savo valandos. Jau kurį laiką šioms iškilmėms kandidatus parenkanti vietinė „Lietuvos Vyčių” kuopa spaudė savo prezidentą sutikti būti renkamam „Dienos meru”, tačiau Amerikos lietuvių tėvelių Onos Birutės ir Antano Balsių sūnus, būdamas lietuviškai kuklus, vis padėdavo „Vyčiams” surasti, jo nuomone, tinkamesnių vienam garbingiausių apdovanojimų asmenų apie 2,5 tūkstančio lietuvių prisikaičiuojančiame Waterbury. Vis dėlto šiemet Linui išsisukti nepavyko – „Dienos mero” regalijos Lietuvos Nepriklausomybės proga praeitą savaitę lietuviškiausiu vadinamo Connecticut miesto rotušėje atiteko būtent jam. Po kelerių metų pertraukos šios iškilmingos šventės dalyviai buvo pakviesti į suremontuotus istorinius Waterbury savivaldybės rūmus, o L. Balsį pasveikino JAV Kongreso narys Christopher Murphy. Tikrasis miesto meras Michael J. Jarjura savo sveikinime rašė: „dar 1992-aisiais metais tokioje pat lietuvių kilmės ‘Dienos mero’ pagerbimo šventėje Linas Balsys sutiko iš Lietuvos paviešėti į JAV tuo metu atvykusią savo būsimą žmoną Eriną, su kuria susituokė prabėgus vos metams, o šiandien abu augina dukterį Agnė ir sūnų Taurą”.

Kaip žinia, 2011 m. Waterbury

Waterbury miesto meras Michael J. Jarjura su lietuvių kilmės „Dienos meru” Linu Balsiu Vasario 16-ajai skirtame pagerbime. Laimos Reiss nuotr.

„Dienos meras” gimęs lietuvių šeimoje ir visą laiką gyveno Connecticut valstijoje, dabar – Naugatuck miestelyje. Linas priklauso daugeliui aktyvių lietuviškų organizacijų, yra dalyvavęs bei vadovavęs dešimtims visuomeninių ir labdaros projektų ne tik su „Lietuvos vyčiais”, bet ir JAV LB Waterbury, CT apylinke, CT Lietuvių sporto klubu, seniausia Naujojoje Anglijoje lietuvių statyta Šv. Juozapo parapija, Waterbury Lietuvių klubu. Sveikiname Liną su tikrai pelnytu savo gimtojo miesto apdovanojimu!

Laurynas R. Misevičius – į JAV atvyko 1994 m. toliau mokytis verslo administravimo ir finansų mokslų srityje. Dirbo Jungtiniame Šveicarių banke (UBS). Šiuo metu dirba draudimo srityje. Beveik dešimtmetį yra aktyvus JAV lietuvių veikloje: ŠALFASS centro valdybos pirmininkas, LF tarybos narys, JAV LB narys, Lietuvių žurnalistų sąjungos valdybos narys.

ROCHESTER, NY

Rochester lankėsi LR gen. konsulas

Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas vasario 20 dieną lankėsi Rochester mieste, kur vietos lietuvius pasveikino Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga.

Susitikime su Rochester lietuviais bei vietinių organizacijų vadovais V. Sarapinas skaitė pranešimą „Per Vasario 16-ąją ir Kovo 11-ąją – į modernią ir atvirą pasauliui bei naujovėms Lietuvą”.

Minėjamą Lietuvos valstybės at-

kūrimo dienos proga surengė Lietuvos Respublikos garbės konsulas Rochester Rimas Česonis.

V. Sarapinas taip pat dalyvavo Henry Gaidis iš Baltimore visų laikų Lietuvos valstybinių medalių, istorinių šarvų ir kardų parodoje bei šventiniame Ričardo Gervicko šeštadiinės lituanistinės mokyklos moksleivių koncerte.

LR užsienio reikalų ministerijos info

TORONTO, CANADA

Lietuvių namai yra reikalingi

Kiekvienais metais Toronto Lietuvių namų (LN) Kultūros komisija kartu su Kanados lietuvių kultūros draugija rengia pokalbį-seminarą, skirtą gvildinti lietuviškumo ir LN gyvavimo klausimus. Š. m. sausio 16 d. seminaras prasidėjo Sausio 13-tos aukų prisiminimu. Kultūros komisijos narys Leonas Malcas perskaitė pavardes žuvusiųjų, kurių atminimas buvo pagerbtas tylos minute. Seminaro tema buvo susieta su Europos Sąjungos ir Lietuvos ekonomine krize ir su tuo susijusia emigracija iš Lietuvos, su imigrantų gausėjimu Toronto mieste bei LN ir kitų lietuviškų įstaigų plėtra.

Inž. Rimvydas Sonda pasidalijo mintimis apie imigrantų kartas, kurios Toronte taip ir nesusivienijo. Jo nuomone, jų suradimo ir pritraukimo į lietuvišką bendruomenę galimybės tebėra neišnaudotos. Tas galimybes reikia daug kartų apsvastyti, tartis ir, pasidairius į kitas organizacijas, atrasti patrauklių susibūrimo būdų. Sonda ragino nebijoti diskusijų, pagrįstos kritikos, ieškant tų, kurie turi idealistinę kibirkstėlę ir kurie pakeistų nebepajėgiančius veikti.

Simpoziumas.

Su entuziazmu kalbėjo Nerijus Augutis, BSW, naujosios imigracinės bangos atstovas. Jis pažymėjo, kad nemažai jaunų žmonių dirba statybose (vyrai) arba paslaugų srityse (moteris). Nelengva dirbti, mokytis ir auginti vaikus. Nors naujosios imigracijos lietuviai kažkiek bando papildyti atsiradusią dvasinę tuštumą, vis dėlto juos reikia stengtis sudominti, paraginti. Juk tikrai galime apjungti kartas, apjungti mintis, sukurti „mažąją Lietuvą”. Turi būti dialogas, o ne vien priešingybių stebėjimas – pastebėjo jis. Juk tik bendravimo keliu eidami padėsime jauniems žmonėms čia išlikti ne tik lietuviais, bet ir garbingais, sąžiningais ir atsakingais žmonėmis. Tad nebijokime imtis naujų darbų. 2000 m. prie LN įsikūrė naujų imigrantų klubas „Santaka”, kurio veikla tikrai galėtų pasitarnauti dažnesniams tautiečių susibūrimams.

Vytas Kulnys, Kultūros komisijos pirmininkas, nagrinėjo priežastis, nulėmusias lietuviškos veiklos menkėjimą, LN užimtumą. Net 11 lietuviškų organizacijų nebenuomoja patalpų LN, nes kitur, rodos, jaukesnė aplinka, malonesnis bendravimas. Dar ne taip seniai LN vykdavo dvi trečiosios visų Toronto lietuvių renginių. Jis atkreipė dėmesį į tai, kad per visą gyvavimo laikotarpį LN lietuviškai veiklai ir lietuvių naudai sutelkė apie 30 mln. dolerių ir turto (dabartine verte) – kaip pelną, kaip

sumanaus ir sąžiningo triūso rezultatą. Kas ilgus metus buvo LN veiklos atrama ir stiprybė? Pirmiausia, glaudus bendradarbiavimas su Labdaros Fondu, antra, valdybos geranoriškas bendravimas su nariais. Visuose ruošiamuose projektuose būdavo atsiklausiama LN pagalbinių organizacijų nuomonės, be to, šalia metinių dar būdavo šaukiami ir informaciniai susirinkimai.

Paskutiniausiais metais LN vadovybę sudaro vidurinėsios kartos atstovai, jų amžius artimesnis naujai į šalį atvykstančiųjų amžiui. Jei jie norės ir sugebės į savo būrį priimti ir naujuosius imigrantus – bet tuos, kurie siekia ne vien naudos sau, o visuomenininkus, – LN tikrai gyvuos. Susiaurinus veiklą tik iki šokių pokylio ir baro „Lokys”, LN liks tik „Lokio” valdytoju. O susitikti, pabendrauti sekmadienio popietėse, jei jos bus dar ir įdomesnės, patrauklesnės, norės lietuviai kaip ir per visus praėjusius 30 metų.

Mintis apibendrino adv. Algis Pacevičius, LN valdybos atstovas. Jis kalbėjo apie skirtingas imigrantų kartas, jų požiūrius. Pasidalijo patirtimi, gauta iš tėvų, kurie brangino lietuviybę. Daug naujųjų emigrantų

yra nematomi. Jie paliko Lietuvą daugiausia dėl ekonominių priežasčių. Lietuviai yra gabūs, darbštūs, todėl tokioje patrauklioje šalyje kaip Kanada jų tikslai gali būti pasiekti. Norint naujai atvykusius pritraukti prie lietuviškos veiklos, reikia geros reklamos, duoti daug informacijos, rengti aukšto lygio, patrauklius renginius. O visam tam reikia turėti finansinį pagrindą.

Susirinkęs būrys lietuvių dalijosi nuomonėmis, bendravo, vaišinosi. Visi pasidžiaugė Kanados LB Toronto apylinkės valdybos pirmininkės Danutės Mašanauskaitės dalyvavimu. Gal gims naujų sumanymų, gal sustiprės jaunesniųjų ryžtas ir pasišventimas išsaugoti lietuviybę ir LN, kaip veiklos centrą. Kol kas daugiausia pastangų palaikyti to centro gyvybingumą deda Kultūros komisija kartu su Kanados lietuvių kultūros bendrija.

Gal netrukus, kai Lietuvos ekonomika atsigaus ir sutvirtės, emigrantai pradės grįžti namo. Vis dėlto nemaža jų dalis liks Kanadoje su savo šeimomis, jaunimu, vaikais. Tarp jų yra įvairiausių talentų, tik reikia juos atrasti. Mūsų pareiga juos suburti, jiems padėti. „Kai mūsų daug, mes – jėga”, – sakė Nerijus Augutis.

Lauksime metinio LN susirinkimo, kuriame, tikimės, vyks diskusija ir apie Namų ateitį.

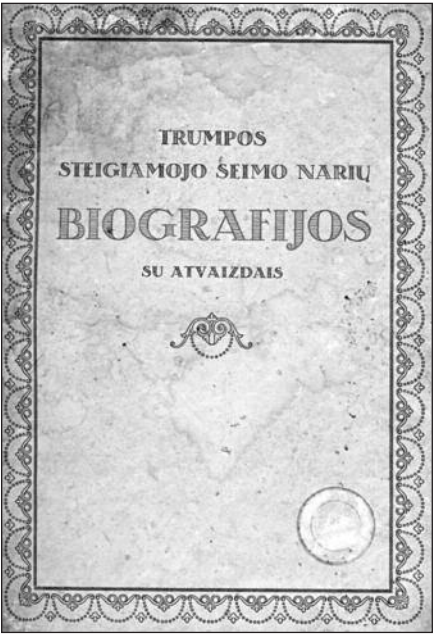
R.S., simpoziumo dalyvė

Biržų muziejuje „Sėla“ – Steigiamojo Seimo narių atvaizdai

ANTANAS SEIBUTIS

Biržų krašto muziejaus rinkinius papildė reta ir vertinga knyga – 1924 m. Seimo kanceliarijos išleista ir „Lituania” spaus-tuvėje Klaipėdoje išspausdinta kny-ga „Trumpos Steigiamojo Seimo narių biografijos su atvaizdais”.

Steigiamojo Seimo nariai – nuo pirmojo posėdžio 1920 m. gegužės 15 d. iki paskutinio 1922 m. spalio 6 d. iš dalies keitėsi. Nors nuolat buvo 112 atstovų, iš viso Steigiamojo Seimo nariais yra buvę 150 asmenų.

1924 m. išleistos knygos viršelis.

Knygos sudarytojai apgailestauja, kad nepavyko gauti visų atvaizdų, tad dalis Seimo narių liko nepažymėti. Be to, rašant biografijas, apie kai kuriuos žmones teko tenkintis labai skurdžiomis žiniomis.

Pirmiausia, galime atkreipti dėmesį į Aleksandro Stulginskio asme-nybę. Jis būtent ir buvo išrinktas Steigiamojo Seimo pirmininku, o nuo 1920 m. birželio 19 d. pradėjo eiti ir Lietuvos Respublikos prezidento

pareigas.

Biržiečiams, be abejo, artimas ir Kipras Bielinis, garsiojo knygnešio Jurgio Bielinio sūnus. Steigiamasis Seimas buvo renkamas 1920 m. ba-landžio 14–15 dienomis pagal 1919 m. priimtą Rinkimų įstatymą. Išrinkta iš viso 112 atstovų, pirmajame po-sėdyje dalyvavo 104, tarp jų ir so-cialdemokratų frakcijai atstovavęs Kipras Bielinis.

Žydų frakcijai priklausė ir kitas mūsų kraštiečių, 1865 m. Kvetkų miestelyje gimęs Abraomas Popelis. Pradžios mokslus baigęs Biržuose, „rabino studiją baigė Aišiškiuose (Vilniaus gub.) ir Kaune, kur gyveno aštuonerius metus”. Pirmoji jo kaip rabino tarnystės vieta – nuo 1897 m. Onušio miestelis Rokiškio apskri-tyje, vėliau dirbo kitose Lietuvos vietose iki 1916 metų, kada jis apsi-gyveno Marijampolėje ir vietos žydų bendruomenės buvo išrinktas vy-riausiuju rabinu.

Į Steigiamąjį Seimą A. Popelis išrinktas Marijampolės rinkimų apy-gardoje. Mirė rabinas A. Popelis 1923 m. Marijampolėje.

Steigiamojo Seimo nariais buvo ir mūsų kaimynai pasvaliečiai My-kolas Marma, būsimas pulkininkas ir diplomatas Kazys Škirpa. Dar 1919 liepos 1 d. Lietuvos prezidentas An-tanas Smetona ir ministras pirmi-ninkas Mykolas Šleževičius buvo pasirašę Apskričių sienų ir jų centrų įstatymą. Juo iš Biržų ir Joniškėlio apskričių buvo sudaryta viena – Pas-valio apskritis su centru Pasvalyje.

1919 m. liepos 9 d. buvęs Jo-niškėlio apskrities viršininkas M. Marma Vidaus reikalų ministro iša-kymu Nr. 224 tapo pirmuoju Pasvalio apskrities viršininku. Vėliau apskri-ties centras ir įstaigos 1924 m. pabai-goje buvo perkelti į Biržus ir pati aps-kritis pavadinta jau Biržų.

Antanas Seibutis – Biržų krašto muziejaus „Sėla” muziejininkas.

Pažaislio kamaldulių vienuolyne atidaryta vienuolyno paveldo muziejinė paroda ir mokomoji klasė

Vasario 28 d. 1 val. p. p. Pažaislio kamaldulių vienuolyno pietinėje ofi-cinoje atidaryta vienuolyno paveldo

muziejinė paroda ir mokomoji klasė. 2010–2011 metais įgyvendintas projektas „Pažaislio kamaldulių vie-

Pažaislio vienuolynas.

Kęstučio Vanago nuotr.

Aldona Sobieskienė, gyvenanti **Orland Park, IL**, pratęs-dama me-tinę „Draugo” prenumeratą paaukojo laikraščiui paremti 50 dol. Nuo-širdžiai Jums dėkojame.

In Memoriam Justinui Marcinkevičiui

Smulkus ilgesys

Smulkus ilgesys
Plonas sidabrinis siūlas

Smuiko styga
Bėgančių stirnų šešėliai

Verkiančio vaiko žingsniai ant girgždančio sniego
Vilkų pėdsakai

Paukščių lizduose įpinti sidabriniai siūlai,
rusvi šuns plaukai

Ilgiuosi to ko nebėra
Ašarų nebėra

Ilgesys mažas
Aidintis
Klaikus

Smulkus ilgesys
Plonas sidabrinis siūlas

Ir tu.

Nakty, vidurnakty

Noras pamiršti
ir atsiminti

Bičių avily
Korio vidury

Žaibo netekty

Nakty
Vidurnakty

Basom pėdom
Per paslėptus takus

Nekaltas
Nušautas
Krauju aplietas

Pamatęs belaisvį

Paklydęs
Sušalęs

Dar gyvas...
Negyvas.

Mus palikęs.

Daiva Valeria Karužaitė

Valerija Čiurlionytė-Karužienė. Be pa-vadinimo.

nuolyno paveldo išsaugojimas ir jo tvarus naudojimas”. Vienuolyno pie-tinėje oficinoje atlikti paveldo tvar-kybos – restauravimo darbai ir įren-gta vienuolyno paveldo muziejinė pa-roda, mokomoji klasė, skliautiniame rūsyje maža kino salė. Mokomojoje klasėje bus vykdomos švietimo pro-gramos, per paveldo pažinimą įtrau-kiančios į kūrybos raidą tiek vaikus, tiek suaugusius. Projektas finansuo-tas Europos ekonominės erdvės (EEE) finansinio mechanizmo, val-stybės biudžeto bei Lietuvos Šv. Ka-zimiero seserų kongregacijos lėšo-mis.

Vienuolyno paveldo muziejinės parodos pagrindas – dvasinės ir ma-terialinės kultūros patirties ženklai, palikti čia gyvenusių ir gyvenančių vienuolių: kamaldulių, ortodoksų, seserų kazimieriečių. Tai nepakarto-jama galimybė susipažinti su pa-šaukimo reiškiniu ir netradicine – vienuoline profesija bei jos raiška laike ir erdvėje.

Dėmesys skiriamas ir vienuoly-

no istorijai, atspindinčiai kultūrinių epochų valstybinio ir net politinio mąstymo raidą.

Muziejinės parodos projektą pa-rengė ir rodimus įrengė UAB „Eks-pozicijų sistemos” – projekto vadovas Vilius Lunevičius ir dizainerė Skir-mantė Vaitkevičiūtė. Istorinės min-ties projekto autorė ir tekstų suda-rytoja – istorikė Odeta Grigonienė. Statybos ir paveldo tvarkybos darbus oficinoje atliko UAB „Statybos ir restauravimo darbai”. Pastato res-tauravimo techninį projektą rengė UAB „Projektavimo ir restauravimo institutas” – projekto vadovė Diana Pikšrienė.

Dabartinės vienuolyno šeimi-ninkės, seserys kazimierietės, švės-damos vienuolijos išikūrimo Lietu-voje 90-uosius jubiliejinus metus, džiaugiasi projekto rezultatais saky-damos: „Ir lieka žmogui gyvenime tik tai, ką jis yra padovanojęs” bei kviečia visus apsilankyti.

Bernardinai.lt

Juana ir Jonas Krutuliai, gyvenantys **Oak Lawn, IL**, kartu su me-tinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 50 dol. auką. Labai ačiū.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Lietuvos metų moterimi išrinkta Neringa Čereškevičienė

Neringa Čereškevičienė apdovanojimą skyrė savo mamai. **ELTA** nuotr.

Vilnius (ELTA) – Lietuvos metų moters 2010 vardas šiemet suteiktas vaikų muzikos grupės „Tele bim-bam“ įkūrėjai, kompozitoriui ir atlikėjai Neringai Čereškevičienei. Laureatė išrinkta 30 narių komisijos ir internetu balsavusios visuomenės sprendimu. 90-ąjį jubiliejų švenčiantis žurnalas „Moteris“ iškilią šalies moteris tradiciškai apdovanojo jau 19 kartą.

Lietuva apie atominės elektrinės projektą kalbasi su Japonija

Vilnius (DELFI.lt) – Po to, kai žlugo derybos dėl naujos atominės elektrinės statybos su Pietų Korėjos bendrove „Kepco“, Lietuva kalbasi su Japonija dėl atominės energetikos vystymo.

Energetikos viceministras Romas Švedas Tokijuje susitiko su kolega iš Japonijos Yoshikatsu Nakayama ir aptarė bendradarbiavimo galimybes atominės energetikos, atsinaujinančių šaltinių ir energijos efektyvumo didinimo srityse.

Pietų Korėjos bendrovė „Korea Electric Power Corp.“ („Kepco“) atsi-

N. Čereškevičienei atiteko aukso puoštas renginio simbolis – statulėlė „Sidabrinė lelija“. Per iškilmes buvo pagerbtos ir šešių papildomų apdovanojimų laureatės. „Metų iniciatyvos“ apdovanojimas atiteko Daliai Bielskytei už pasiaukojamą darbą kraujo vėžiu sergančių žmonių labui. „Metų kūrėja“ išrinkta choreografė Anželika Cholina už šokio spektaklį „Ana Karenina“ ir operetę „Madam Pompadur“. Apdovanojimas „Metų nematomas darbas“ skirtas Nijolei Dirsienei už darbus ginant smurtą patyrusias moteris. „Metų pergalė“ skirta Rūtai Paškauskienei už stalo teniso Europos čempionato auksą ir bronzą. Bronė Narkevičienė už sėkmingą vadovavimą Vasario 16-oios gimnazijai pagerbta „Metų karjeros“ apdovanojimu. „Metų atradimas“ skirtas klasikinės muzikos atlikėjai Laurynai Bendžiūnaitei už išpūdingus vaidmenis operos scenoje. Už gyvenimo nuopelnus buvo apdovanota aktorė Eglė Gabrėnaitė. Pasi-dabruota statulėlė „Sidabrinė lelija“ jai atiteko už neįtikėtiną atsидavimą aktoriaus profesijai ir pastangas išugdyti talentingus scenos meistrus.

sakė dalyvauti atominės elektrinės konkurse, o antras galimas dalyvis neatitiko keltų sąlygų. Kaip anksčiau teigė energetikos ministras Arvydas Sekmokas, dabar vedamos tiesioginės derybos su strateginiais investuotojais, o rezultatai turi paaiškėti per pusmetį.

Lietuva kartu su Latvija, Estija ir Lenkija atominę elektrinę ketino pastatyti 2018–2020 m. „Kepco“ buvo siūliusi jėgainę pastatyti 2020 m. Skaičiuojama, kad jėgainės statybos galėtų kainuoti 4–6 mlrd. eurų (apie 14–20 mlrd. Lt).

Sapiegų rūmams Vilniuje – ES parama

Vilnius (BNS) – Sapiegų rūmams restauruoti skirta daugiau kaip 8 mln. litų Europos Sąjungos (ES) paramos. Pagal Kultūros paveldo departamento parengtą projektą Sapiegų rūmus ketinama pritaikyti turizmui. Rekonstrukcijos darbus numatyta baigti per trejus metus.

Sapiegų rūmus pritaikius turizmui, rūmuose bus rengiamos pažintinės ekskursijos, dvariškių gyven-seną iliustruojančios parodos, tą laikmetį pristatantys kultūros renginiai: puotos, kaukių baliai, literatūros skaitymai, tuometinių kostiumų pristatymai, šokiai. Taip pat rūmuose numatoma rengti konferencijas, parodas, mokymus, prekiauti suvenyrais ir informaciniais leidiniais.

Atnaujinant Kazimiero Sapiegos

finansuotus rūmus, bus siekiama atskleisti pirminę ir istoriškai susiklosčiusią reprezentacinę jų vertę. Sapiegų – žymiausių XVII a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikų, beveik 100 metų dariusių įtaką politiniam valstybės gyvenimui – rūmai pastatyti XVII a. pabaigoje. Tai buvo didingiausi brandžiojo baroko rūmai Lietuvoje. Rūmus puošė žymūs to meto skulptoriai, prieš tai kartu puošė Šv. Petro ir Povilo bažnyčia.

Dabartinę išvaizdą rūmai įgavo XIX a. viduryje po atnaujinimo. Vėliau rūmuose buvo ligoninė, karo mokykla, kareivinės. Rūmų priekinė dalis, nors ir perdirbta, viena iš ne- daugelio Lietuvoje išlaikę brandžiojo baroko formas ir itin vertingą skulptūrinę puošybą.

Eurovizijoje Lietuvai atstovaus E. Sašenko

Vilnius (ELTA) – Eurovizijos dainų konkurse Diuseldorfe Lietuvai atstovaus Evelina Sašenko su daina „C'est ma vie“. Atlikėja laimėjo nacionalinės atrankos superfinalą, pelnusi daugiausia vertinimo komisijos balsų ir aplenkusi Liną Adomaitį ir Rūtą Ščiogolevaitę.

Nacionaliniame finale dėl bilieto

į Diuseldorfą rungsi 13 atlikėjų. E. Sašenko atitenka ir 25,000 litų vertės Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos LATGA-A apdovanojimas. Antrasis LATGA-A apdovanojimas už kūrybiškumą (5,000 litų) įteiktas L. Adomaičiui. „Eurovizijos“ dainų konkursas vyks Vokietijos mieste Diuseldorfe gegužės 10–14 dienomis.

Pernai apie emigravimą pranešė 83,500 Lietuvos piliečių

Vilnius (BNS) – Praėjusiais metais emigravę iš Lietuvos pranešė 83,500 Lietuvos gyventojų – beveik keturis kartus daugiau negu 2009 m. Tuo metu imigracija į Lietuvą pernai sumažėjo.

Vidutiniškai per metus 1,000 gyventojų teko 25,4 emigranto, 2009 m. šis rodiklis buvo 6,6, pranešė Statistikos departamentas. Anot pranešimo, emigrantų skaičiaus padidėjimui įtakos turėjo sveikatos draudimo įstatymu nustatyta prievolė nuolatiniams šalies gyventojams mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokas. Apie savo nuolatinės gyvenamosios vietos keitimą iš Lietuvos į užsienio valstybę galėjo pranešti ir tie, kurie gyveno užsienyje jau anksčiau.

Dažniausiai apie emigraciją buvo pranešama pernai balandžio– rugpjūčio mėnesiais, kai vidutiniškai per mėnesį apie savo išvykimą pranešdavo 10,700 emigrantų.

Paskutinius keturis 2010 metų mėnesius deklaruotos emigracijos srautai sumažėjo, tuomet vidutiniškai per mėnesį buvo gaunama 6,100 emigracijos deklaracijų.

Per pastaruosius dvejus metus kas antras emigrantas buvo 20–34

metų amžiaus. Pernai vaikai iki 14 metų sudarė 10,2 proc. visų emigrantų.

Jungtinė Karalystė ir Airija tebėra patraukliausios valstybės, į kurias emigruoja didžioji dalis gyventojų iš Lietuvos. 2009 m. daugiau negu trečdalis emigrantų deklaravo savo gyvenamąją vietą Jungtinėje Karalystėje. Pernai deklaracijos iš šios valstybės sudarė pusę visų deklaracijų. Airijoje 2009 m. savo gyvenamąją vietą deklaravo 14 proc. visų emigrantų, 2010 m. – 16 proc. Padidėjo emigravusiųjų į Norvegiją skaičius – nuo 800 2009 m. iki 4,900 2010 m.

Pernai į Lietuvą imigravo 5,200 žmonių – 1,300 mažiau nei užpernai. Vidutiniškai per metus tūkstančiui gyventojų teko 1,6 imigranto, 2009 m. šis rodiklis siekė 1,9. Pernai dauguma – 4,200, arba 79,7 proc., – atvykusiųjų buvo Lietuvos piliečiai. Daugiau negu pusė (60,7 proc.) visų imigrantų buvo 20–39 metų asmenys.

2010 m. daugiausia asmenų į Lietuvą atvyko iš Jungtinės Karalystės (1,400), Rusijos (apie 400), JAV, Baltarusijos ir Vokietijos (maždaug po 300), Ispanijos ir Norvegijos (maždaug po 200).

Europos Sąjunga paskelbė apribojimus Libijai

Briuselis (BNS) – Europos Sąjunga (ES) paskelbė apribojimus Libijos vadovo Muammar Gaddafi režimui. M. Gaddafi klanu nariams uždrausta įvažiuoti į ES šalis. Be to, šaliai galios ginklų embargas, o Europos valstybėse bus išaldytos Libijos vadovybės sąskaitos.

Tuo tarpu diktatorius M. Gaddafi neketina palikti Libijos ir apkaltino maišto kurstymu užsieniečius ir teroristinės organizacijos „al Qaeda“ agentus. Jis taip pat apkaltino „šališkumu“ Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą, kuri ėmėsi apribojimų prieš Libiją.

„Karaliaus kalba“ pripažintas geriausiu metų filmu

Los Angeles (BNS) – Jungtinės Karalystės kūrėjų filmas „Karaliaus kalba“ („The King's Speech“) per „Oskarų“ teikimo iškilmes buvo pripažintas geriausiu metų filmu, o jame pagrindinį vaidmenį sukūręs Colin Firth – geriausiu aktoriumi. „Karaliaus kalbos“ režisierius Tom Hooper pelnė geriausio režisieriaus vardą, o šio filmo scenarijus taip pat buvo pripažintas geriausiu.

„Karaliaus kalboje“ pagrindinį vaidmenį sukūręs aktorius C. Firth pripažintas geriausiu aktoriumi.

„Saugumo Taryba nenori matyti, kad padėtis Tripolyje visiškai stabil“, – pareiškė M. Gaddafi.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija neturi žinių, kad Libijoje būtų likę Lietuvos piliečių – paskutinis iš jų šią neramumą apimtą šalį Vengrijos vyriausybės lėktuvu paliko savaitgalį. Lietuvos ambasada Libijai, įsikūrusi Romoje, visiems Libijoje buvusiems Lietuvos piliečiams nuolat teikė informaciją apie galimybes išvykti komerciniais ir specialiais ES šalių organizuotais skrydžiais. Lietuvos užsienio reikalų ministerija pataria šiuo metu į Libiją nevykti.

Kino juosta „Socialinis tinklas“ („The Social Network“), kuri taip pat pretendavo į geriausio metų filmo vardą, gavo apdovanojimą už geriausią pritaikytą filmui scenarijų.

Filme „Juodoji gulbė“ („Black Swan“) suvaidinusi Natali Portman pripažinta geriausia aktore. Britų aktoriai Christian Bale ir Melissa Leo buvo pripažinti geriausiais antro plano aktoriais už vaidmenis filme „Kovotojas“ („The Fighter“).

Mokslinės fantastikos filmas „Pradžia“ („Inception“) laimėjo keturis apdovanojimus už kinematografiją, vaizdo efektus, garso derinimą ir garso montažą, o „Alisa stebuklų šalyje“ („Alice in Wonderland“) gavo du „Oskarus“ už meninį pateikimą ir kostiumus.

„Oskaras“ už geriausią grimą atiteko filmui „Vilkolakis“ („The Wolfman“). Danų filmas „Geresniame gyvenime“ („In a Better World“) buvo pripažintas geriausiu filmu užsienio kalba. Geriausio animacinio filmo apdovanojimas įteiktas „Žaislų istorija 3“ („Toy Story 3“) kūrėjams. Geriausio užsienio filmo laurai buvo skirti Danijos režisierės Susanne Bier filmui „Geresniame pasaulyje“ („Haevnen“).

SVEIKATA

Spinduliavimo pavojus, atliekant dantų tyrimus

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Pastaraisiais metais vis dažniau kalbama apie per dažną radiologinių (spinduliavimo) tyrimų naudojimą vaikams ir paaugliams. Kaip žinome, ši amžiaus grupė yra ypač jautri spinduliavimui, kuris ateityje gali turėti reikšmės piktybinių ligų išsivystymui.

Dauguma ligoninių ir medicinos įstaigų atkreipė į tai dėmesį, tik dantų įstaigos į tai nepakankamai sureagavo. Odontologinėse ortodontinėse klinikose radiologinis tyrimas ypač dažnai naudojamas, gydant ir taisant dantų sukandimą. Pastaruoju metu ypač padažnėjo kūgio formos spindulių CT skaitytuvo (angl. cone beam CT scanner; toliau – CT skaitytuvas) naudojimas, kuris užtikrina puikų trimatį (3-D) dantų, šaknų, žandikaulio bei skruostikaulio vaizdą. Tai yra gana patogų gydytojams ortodontams, nes tai – gana tikslus, greitas tyrimas, kurio metu galima pastebėti pakitimus, kurių įprastinių panoraminių rentgenogramų metu galima nepastebėti. Tačiau atliekant šį tyrimą, pacientas gauna nuo 4 iki 67 kartų daugiau spindulių, nei atliekant dvimates (2-D) panoraminės rentgenogramas, kadangi, gydant dantų sukandimą, reikalinga atlikti ne vieną, bet keletą tyrimų.

Šį mėnesį The Academy and The American Association of Endodontist išleido nutarimą, siūlantį nenaudoti šio tyrimo atrankos tikslams (screening purposes), nes kai kurie ortodontai taiko CT skaitytuvą visiems pacientams. Kai kurie odontologai JAV ir Europoje kelia klausimą, ar šio tyrimo nauda yra didesnė už pavojų, kurį sukelia padidintas spindulių kiekis. Dr. Brenner teigia, kad vienam iš 10,000 vaikų gali išsivystyti piktybiniai susirgimai net po vieno CT tyrimo. CT skaitytuvus patariama naudoti, atliekant dantų implantus ir kitais sudėtingais atvejais. Taisant dantų sukandimą paprastais, nesudėtingais atvejais, kai reikia tik kažkiek pastumti keletą dantų, yra pakankama atlikti įprastą panoraminę nuotrauką.

Ką reikėtų klausiti dantų gydytojo, prieš atliekant rentgenogramą

The Food and Drug Administration ir kai kurie žinovai siūlo užduoti šiuos klausimus:

* Ar būtina atlikti dantų rentgenogramą? Tokį klausimą gali už-

duoti kiekvienas, tam nėra būtina turėti daug mokslinių žinių.

* Kokios rūšies rentgenologinis tyrimas – įprastinė ar panoraminė rentgenograma, ar kūgio formos spindulių CT skaitytuvas – suteiks būtina informaciją ir užtikrins mažiausią spindulių kiekį? „Gydant dantų sukandimą, yra būtinas dantų rentgenologinis tyrimas, bet daugeliu atvejų pakankamą informaciją galima gauti, atlikus paprastą panoraminę nuotrauką“, – teigia Keith Horner, the School of Dentistry at the University of Manchester profesorius.

* Kokio greičio juosteles (film), atliekant rentgenogramas, jūsų dantistas naudoja: greitesnes E ar F? The American Dental Association teigia, kad lėtesnės D greičio juostelės neturėtų būti naudojamos, bet 70 proc. dantistų jas naudoja, neatsižvelgdami į tai, kad jos skleidžia net 60 proc. daugiau spindulių nei E ir F juostelės. Naudojant skaitmeninio vaizdo skaitytuvą (detektorius) vietoje rentgenogramų, galima ženkliai sumažinti spindulių kiekį.

* Jei CT skaitytuvą būtina naudoti, ar prietaisai yra nustatyti mažiausio spinduliavimo režimu? The American Association of Orthodontists teigia, kad kai kuriais ypatingais atvejais CT skaitytuvai gali būti naudojami, bet tai nereiškia, kad kiekvieną kartą, pradėjus gydyti dantų sukandimą, būtina juos naudoti.

* Siekiant apsaugoti organizmą nuo spindulių poveikio, ar yra naudojamos švininės prijuostės, skydliaukės apykaklės bei kitos apsaugos priemonės?

* Ar rentgenologinio tyrimo duomenys bei gautų spindulių kiekis yra atžymimas jūsų asmens dokumentuose (record)? Siekiant išvengti pakartotinio rentgenologinio tyrimo, gauti duomenys turėtų būti perduodami kitam gydytojui. „Jei jūs gaunate dvigubą spindulių kiekį, jūs padvigubinate pavojų susirgti piktybinėmis ligomis. Jei jūs gaunate pusę kiekio, pavojus susirgti sumažėja du kartus“, – teigia dr. David Brenner, Columbia University Medical Center Radiologinio centro vadovas.

Paruošta remiantis „The New York Times“, FDA ir American Dental Association

HAMBURG, VOKIETIJA

Renginys subūręs lietuvius ir jų draugus

AUDRIUS ČEPONIS

Folklorinė muzika, liaudies dainos, tapybos darbų varžytinės, mokinių pasirodymas, vakaronė su pamėgtomis dainomis ir, be abejo, lietuviškas alus su lietuviškais gardėisiais – taip, sekdami ilgamete tradicija, Hamburgo lietuviai atšventė Vasario 16-osios šventę. Sutelkę bendras jėgas, entuziazmą, pastangas, jie surengė kultūrinį-pramoginį vakarą.

Jau daugiau nei pusę amžiaus didžiausiame Vokietijos hanza mieste minimas Lietuvos valstybės atkūrimas prasidėjo daina ir kanklių skambesiu. Išeivijoje gyvenantiems lietuviams yra svarbu prisiminti savo kultūrinį paveldą bei pasidalyti juo su kitomis tautomis. Renginys buvo atviras, visiems atvėręs duris į lietuviškąjį pasaulį.

Minėjimas prasidėjo su Lietuvos himnu ir tylos minute, kuria buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos nepriklausomybę. Šįmet susirinkusiuosius pasveikino naujai išrinkta Hamburgo Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Oksana Salomatina. Būtent iš jos lūpų šventės svečiai sužinojo, jog minėjimo tradicija Hamburge perduodama jau daugelį metų iš kartos į kartą. Po to sekė Lietuvos Respublikos nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus Vokietijoje Mindaugo Butkaus iškilminga sveikinimo kalba. Lietuvos garbės konsulas Hamburge Hans-Friedrich Saure savo šiltus žodžius sudėjo į vos porą sakinių, po jo sveikino Antanas Šiugždinis, Vokietijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, savo kalbą pavertęs gyvu pokalbiu su žiūrovais. Pagrindinę minėjimo dalį broliškais linkėjimais užbaigė dr. Andris Zemitis, Latvijos bendruomenės Hamburge pirmininkas.

Meninę dalį tęsė Kristina Šlyžiūtė, žiūrovus nustebinusi savo talentu ne tik virpinti kanklių stygas, bet ir skambinti gitara. Akompanuojant jaunajam pianistui Žilvinui Brazauskui, ji žiūrovus linksmino gyvomis dainomis. Hamburgo lituanistinės mokyklos vyresnieji mokiniai pasirodė su „Šiandien šeštadienis“, kuriame humoro forma atskleidė savo požiūrį į mokyklos lankymą savaitgaliais. Ko tik nepaaukosi dėl gimtosios kalbos! Kultūrinę programą praturtino bendras lietuvių ir latvių choras „Balticoro“ bei mažųjų bale-

Minėjamą lietuvių liaudies dainomis atidarė Kristina Šlyžiūtė.

Hamburgo Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Oksana Salomatina.

rinų ratelis. Vėliau šventės dalyviai buvo pakviesti į tapybos darbų varžytines, kurių metu galėjo įsigyti Giedrės Sunklodaitės piešinius. Galiausiai susirinkusieji galėjo užkariauti šokių aikštelę, besimėgaudami Jono Preikšaičio atliekamomis lietuviškos ir vokiškos estrados dainomis.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas – tai kasmet Hamburgo lietuvius ir jų draugus iš kitų apylinkių suburiantis atviras kultūrinis renginys, primenantis, kas mes esame, iš kur esame kilę. Jo metu puoselėjamos senos draugystės, užmezgamos naujos pažintys, mėgaujamasi lietuviška aplinka.

Audrius Čeponis – Hamburgo lietuvių telkinio narys.

Tylos minute pagerbėme žuvusiuosius už Lietuvos nepriklausomybę. Audriaus Čeponio nuotr.

ŠVENTADIENIS

8 eilinis sekmadienis

Supaprastinti gyvenimą

Br. RAMŪNAS MIZGIRIS, OFM

Jėzus bylojo savo mokiniams: „Niekas negali tarnauti dviem šeimininkams: arba jis vieno nekės, o kitą mylės, arba prie vieno bus prisirišęs, o kitą nieku vers. Negalite tarnauti Dievui ir Mamonai. Todėl aš sakau jums: per daug nesirūpinkite savo gyvybe, ką valgysite, nei savo kūnu, kuo vilkėsite. Argi gyvybė ne daugiau už maistą ir kūnas už drabužį?

Išsižiūrėkite į padangių sparnuočius: nei jie sėja, nei pjauna, nei į kluonus krauna, o jūsų dangiškasis Tėvas juos maitina. Argi jūs nedaug vertesni už juos? O kas iš jūsų gali savo rūpesčiu bent per vieną sprindį prailginti sau gyvenimą?! Ir kam gi taip rūpinatės drabužiu?! Pasižiūrėkite, kaip auga lauko lelijos. Jos nesidarbuoja ir neverpia, bet sakau jums: nė Saliamonas pačioje savo didybėje nebuvo taip pasipuošęs kaip kiekviena iš jų.

Jeigu Dievas taip ap rengia laukų gėlę, kuri šiandien žydi, o rytoj metama į krosnį, tai argi jis dar labiau nepasirūpins jumis, mažatikiai? Todėl nesisielokite ir neklausinėkite: ‘Ką valgsime?’ arba: ‘Ką gersime?’, arba: ‘Kuo vilkėsime?’ Visų tų dalykų vaikosi pagony. Jūsų dangiškasis Tėvas juk žino, kad viso to jums reikia. Jūs pirmiausia ieškokite Dievo Karalystės ir jo teismo, o visa tai bus jums pridėta. Taigi nesirūpinkite rytdiena, nes rytojus pats pasirūpins savimi. Kiekvienai dienai gana savo vargo.” (Mt 6, 24-34)

Šiandien Evangelijos teksto graikiškame originale bent šešis kartus pasigirsta veiksmažodis „merim-ne_n“, lietuviškai verčiamas – „nerimauti, rūpintis, jaudintis, sielotis“. Verta atkreipti dėmesį į šį „jaudulį“, kad suprastume tikrąją krikščioniškojo atsiribojimo prasnę.

Jis netapatus apatijai, kuria puoselėjo graikų stoikai, sekę filosofija, mokiusia išminčius būti abejingus gyvenimo permainoms, išlaikyti vidinę olimpinę ramybę. Tai nėra fatalizmas, pastebimas kitose filosofijose bei religinėse vizijose, kurios paklūsta neišvengiamai aukštesnei jėgai, turinčiai įtakos žmogaus veiksmams, ir laiko tą jėgą svarbiausiu kiekvieno įvykio teisėju, kai žmogui nepaliekama laisvė iš esmės paveikti dalykų ir įvykių tėkmę.

Krikščioniškasis „nesirūpinimas“ pagrįstas dieviškąja tėvyste. Kaip sako Jėzus kalno pamoksle, „Jei tad jūs, būdami nelabi, mokate savo vaikams duoti gerų daiktų, juo la-

biau jūsų dangiškasis Tėvas duos gera tiems, kurie jį prašo” (Mt 7, 11).

Bet yra dar viena priežastis, skatinanti pasirinkti „nesirūpinimo” kelią, susijusi su tikrąja vertybių skale: „Jūs pirmiausia ieškokite Dievo Karalystės ir jo teismo.” Žmogų dažnai slegia daiktai, jis paverčia juos stabais ir viską jiems paaukoja. Danų filosofas Soren Kierkegaard († 1855) rašė: „Laivui vadovauja virėjas ir nuo kapitono tiltelio skamba ne kurso duomenys, o rytdienos meniu.”

Maistas, drabužiai, malonumai tampa vieninteliai mūsų troškimų objektai, noras turėti nuolat stiprėja, niekada nepasisotinama, turėjimo geismas vis labiau slopina vidaus gelmėse slypinčią būtį. Dievo Karalystė, kitaip tariant, jo išganymo, laisvės, teisingumo ir meilės projektas užmirštas, o šio pasaulio karalystė primeta ir skleidžia neviltį bei rūpestį.

Tai iš esmės yra tema, kuri Bažnyčios tradicijoje yra nusakoma žodžiu „askezė”. Askezė visada yra susijusi su savęs apribojimu ir ko nors atsisądėjimu, atsisakymu. Atsisakymo sąlyga yra ne vien stipraus „aš” ženklas, bet taip pat ir konkretus būdas stiprinti tą „aš”.

Daiktai mus apkrauna ir neleidžia mums susitelkti. Juk daugelio daiktų, kuriuos turime sukaupę savo buityje, savo svetainėse, biuruose, rūsiuose, beveik nepanaudojame. Tai yra nereikalingas balastas, kurį tampomės su savimi. Manydami, kad vieno ar kito daikto mums kada nors prireiks, jį nusiperkame, o po kurio laiko galime pamatyti, kad jis metų metus stovi nenaudojamas.

Kai visi kampai prigrūsti, niekur nebejauku, mes niekur nebegalime pailsėti. Kiekviename žingsnyje daiktai sakyte sako, kad dar galėtume juos panaudoti, ką turėtume su jais nuveikti, kad jie nebūtų nupirkti veltui. Užuot paprasčiausiai mėgavęsi laisvalaikiu, džiaugęsi, kad jo mums buvo suteikta, turime ką nors daryti.

Kas menkai save vertina, tam prireikia daug daiktų (kelionių, informacijos, vaizdinių, garsų, „Facebook”, „Skype” ir t. t.), kad paslėptų savo vidinę tuštumą. Toks žmogus nuolat ieško vis daugiau. Jis mano atarsiąs ramybę tada, kai turės visa, ko jam reikia gyvenime. Tačiau vienas poreikis skatina kitą. Atsisakydami viso to, ką turi aplinkiniai žmonės, vis labiau atrandame savo paties tapatybę, greičiau nurimstame.

Delfi.lt

JIS BUVO DALIS TOS YPATINGOS KARTOS

Atkelta iš 3 psl. ginti kurį nors savo teiginį, tai jis šyptelėjęs ramiai ir švelniai parodydavo, kur klydau. Jis mokė mane resignacijos, o aš stengiausi diegti jam savo entuziazmą gyvenimui. Kajetonas Julius Čeginskas buvo dalis tos ypatingos kartos, užaugusios nepriklausomoje

Lietuvoje tarp dviejų pasaulinių karų. Jis buvo giliai principingas, atsidavęs tėvynei, savo pavyzdžiu mokęs aplinkinius pagarbos, orumo, pakantumo. Ačiū, Kajetonai, kad buvai su mumis.

Eglė Juodvalkė
La Grange, IL

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Tautiška giesmė.

„Lietuvis lieka lietuviu visur ir visada”

Atkelta iš 4 psl.

„L+IE bus LIE/T+U bus TU/V+A bus VA” pagal jau šiandien šviesios atminties poetą J. Marcinkevičių skiemeno vaikai, o pabaigoje – jau ir žiūrovų lūpose skambiai nuaidėjo „Lietuva!”. Po koncerto šventės dalyviai ir svečiai buvo kviečiami paskanauti Loretos Balčaitienės prikeptų pyragų, arbatos arba kavos puodeliu pasivašinti, o kas norėjo, galėjo pasižiūrėti ekrane rodomą nepriklausomos Lietuvos kino kroniką. Matėme pirmuosius Nepriklausomos Lietuvos prezidentus Aleksandrą Stul-

ginskį ir Antaną Smetoną 1925 ir 1928 metų Vasario 16-osios šventėse, laikinojoje Lietuvos sostinėje Kaune nu filmuotuose kino kadruose. Prisimenant juos ir jų nuopelnus Lietuvai, dar prasmingesni tampa žodžiai „Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt!”, net jei už jūrų marių, toli nuo Lietuvos esame.

Rasa Miliūtė – JAV LB Centrinio New Jersey apylinkės pirmininkė.

PARDUODAMAS
Keturių butų pastatas Brighton Park. Visi išnuomojami butai labai gerame stovyje. Yra dviejų mašinų garažas. Kampinis sklypas. Skambinkite: Marius Kasniūnas, Century 21 Pro-Team, 708-361-0800 x 149, www.MKnamai.com

Antanas Adomaitis, gyvenantis Manchester, CT, pratęsdamas metinę „Draugo” prenumeratą paaukojo laikraščiui 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Kazimiera Indreika, gyvenanti Chicago, IL, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 70 dol. auką. Labai ačiū, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

Veltinio terapija, arba „Ožkos“ dovanos

„Rinkis prekę lietuvišką“ – toks paraginimas skamba per Lietuvos televiziją ir radiją. Vis dažniau tą patį tenka išgirsti iš draugų bei pažįstamų, grįžus į Lietuvą. Neabejotinai, tai vis dažniau tenka pajusti „nardant“ internetiniuose puslapiuose. Šiandien, mielieji esami ir būsimi lietuviškos prekės gerbėjai, noriu Jus supažindinti su „Ožkos“ šeimininke – Inga Smirnoviene.

– Miela Inga, pristatykite.

– Gimiau, užaugau ir gyvenu Vilniuje, Lietuvos sostinėje. Čia baigiau ir vidurinę mokyklą bei įgijau tarptautinės komunikacijos magistro diplomą Vilniaus universitete. Turiu daugiau kaip 13 metų darbo patirties, pastaruosius 7 metus įvairiose srityse dirbau vadovaujanti darbą. Daugiausia – komunikacijos srityje.

Nuo 1995 metų esu dviejų vaikų mama, kuriai nesvetimas namų jaukumas ir puošyba. Tuo pačiu tiek namų, tiek ir darbo kabinetų puošime pasigendu natūralių, laiko patikrintų gaminių, įdomesnių detalių. Jau senokai turėjau norą turėti nuosavą verslą, tačiau kuris būtų ne vien pinigų uždarbio įrankis, bet ir teiktų moralinį pasitenkinimą. Po ilgų diskusijų, svarstymų, įvairiausių minčių ir analizių su kolege Laura Pačėsaitė ėmėmės unikalaus verslo – iš lininio, vilnonio bei mišraus pluošto veltinių gaminame prekes, skirtas namams ir darbui. Turbūt paklaustume – o kas čia nepaprasto? Turbūt nustebinsiu, sakydama, kad vidaus puošyboje, nekalbant apie rankomis

suveltą veltinį, produktų iš pramoniniu būdu pagaminto veltinio yra labai mažai. Maža to, mes po ilgų paieškų suradome, kaip tokiam veltinyje, kuris jau savo kilme yra laikomas viena seniausių pasaulyje medžiagų, perteikti dar vieną senųjų tautų palikimą – lininiuose ir mišraus pluošto veltinio gaminiuose išraižome karpinius, kurie simboliškai siunčia tam tikras žinias: suteikia energijos, ramybės, sveikatos ir t. t.

Esu tikra, kad žmonės ieško ne tik natūralių, bet ir originalių prekių bei sprendimų, nepriklausomai nuo to, apie ką kalbėtume – vidaus puošybą, aprangą, maistą ir t. t. Tikiu, kad tai, ką gaminame, yra reikalinga tiek iš praktinės, tiek iš emocinės pusės. Tai duoda ir stiprų postūmį dirbti toliau, nors pradžia nėra lengva.

– Apsilankius Jūsų tinklalapyje labai jau maloniai matyti kamputyje įsitaisiusi ožka. Kodėl ožka? Juk ne pienu ir baltuoju sūriu prekiaujate?..

– Ši klausimą mums užduoda nuolat. O atsakymas labai paprastas – ožka, kaip gyvūnas, simbolizuoja užsispyrimą, siekį kopti į aukščiausius kalnus, ko mes ir siekiame savo darbu. Kartu tai gyvūnas, kuriam svarbi švari bei ekologiška aplinka. Ožka, kiek domėjomės, daugelyje kultūrų reiškia tą patį, o kadangi lietuviui nereikia aiškinti, kas tai per gyvūnas, o mes esame iš Lietuvos, tai ir padėjo apsispręsti. Kartu tai ir mūsų talismanas tam tikra prasme. Kita vertus, iš ožkos vilnos taip pat daromas veltinis, jis turi ir nemažai gydomųjų savybių. Tarp mūsų artimiausių planų yra ožkos bei kitų gyvūnų vilnų, kurios turi gydomųjų savybių, veltinio panaudojimas gydymo tikslams: nuo sąnarių skausmo, geresnei kraujotakai, masažams ir t. t. Ketiname skatinti veltinio terapiją.

– Kokia, Jūsų nuomone, simbolio reikšmė šiandieninėje lietuvių kultūroje? Kaip gimė mintis įpinti simbolius į audinio gyvenimą?

– Siek tiek apmaudu, bet lietuvių kultūroje, ypač jei ją lyginsime su

Ar nebūtų smagu, kad lietuvių ar plačiaja prasme – baltų tautų – simboliai padėtų skleisti apie mus žinią pasauliui?

kitų tautų kultūromis, senųjų simbolių bei ženklų naudojimas gana nedažnas. Užtenka prisiminti egiptiečius ar, tarkime, šiaurinius kaimynus norvegus ir mes iš karto galime kalbėti apie tam tikrus ženklus, kurie gana aktyviai naudojami tose šalyse ilgus šimtmečius, maža to – dar ir tarnauja turizmo pramonei kaip tai šaliai atstovaujantys simboliai. Ar nebūtų smagu, kad lietuvių ar plačiaja prasme – baltų tautų – simboliai padėtų skleisti apie mus žinią pasauliui?

Be to, įsigilinus į senųjų tautų ženklų ir simbolių pasaulį, supranti, kiek daug prasmės jie suteikdavo drabužiui, baldui, kitam daiktui. Kiekvienas kryželis, bangelė simbolizavo žmogaus ryšį su pasauliu, gamta. Raštuose teka saulė, aušta aušra, didėja ir dyla mėnulis, teka Nemunėlis, auga ažuolai. Čia atspindi žmogaus istorija, gyvenimo gelmė. Šiuolaikiniame skubančiame globaliame pasaulyje žmogui reikia pauzių, tikrumo. Nors maža dalele, mažu simboliu norėjome sugrąžinti daiktams gilesnę prasmę. Norėjome prakalbinti gaminius. Mūsų dėzelėse, žibintuose spindinčios saulutės ir veltinio šiluma natūraliai ramina ir sutelkia, nes gera energija jau slypi ir pačioje medžiagoje, ir jų puošyboje.

– Kokiais keliais Jūsų ožiukai ir ožkytės iškeliauja į pasaulį?

– Kadangi mūsų „Ožka“ dar labai jauna, gimusi tik 2010 metais, jos keliai į platųjį pasaulį dar nėra labai platūs. Mes daug dirbame tam, kad mus išgirstų būsimi partneriai užsienyje, kad galėtume sudominti savo gaminiiais ir sumanymais platųjį pasaulį. Ieškant geriausių verslo sprendimų ir semiantis patirties, net galvojome apie mentorius, labiau nei mes patyrusius žmones, tačiau po

susitikimų su verslo patarėjais, supratome, kad rezultatą lemia tik užsispyrimas ir nuoseklus darbas. Šiuo metu „Ožkos“ gaminių galima rasti Lietuvoje, jau pradėjo megztis ryšys su Skandinavijos bei Rusijos prekyautojais.

Deja, viskam reikia laiko ir atkaklaus darbo. Prieš kurį laiką ieškojome verslo patarėjų užsienio šalyse, tačiau nepavyko rasti per ribotą laiką, tad nutarėme nešvaistyti laiko ir kibtį į tiesioginį darbą.

– Buvau nuoširdžiai nustebusi, kai Jus man pristatė „Across Countries“ projekto sumanytoja Christina Bruning. Gal tartumėte keletą žodžių, kur Jus suvedė keliai?

– Su Christina Bruning, kuriai už pastangas ir gražius darbus turėtų būti dėkinga didelė dalis lietuvių, teko susipažinti Jūratės Kazickas dėka 2004 metais, kai jos šeimos labdaros paramos fondas organizavo atranką į tarptautinę kultūros ir verslo mainų programą „Across Cultures“. Būtent šios programos dalyve aš buvau 2004, 2005 ir 2006 metais. Ir tai paliko tiek neišdildomų išpūdžių, tiek suteikė daug žinių ir patyrimo.

– Ačiū už pokalbį.

Taigi, mielieji skaitytojai, „pirkite prekę lietuvišką“ apsilankę tinklalapyje www.ozka.lt. Esate laukiami!

Kalbino
Nomeda Lukoševičienė

Nomeda Lukoševičienė – Seattle lietuvių telkinio narė, Seattle LB leidžiamo leidinio „Tulpė Times“ vyr. redaktorė.

„Tulpė Times“
2010 m. gruodis, nr. 4

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Pranas Zaranka, gyvenantis **Livonia, MI**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė „Draugui“ 50 dol. auką. Esame Jums labai dėkingi.

Kristina Masiulis, gyvenanti **Elmhurst, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo dienraščiui paremti dosnią 110 dol. auką. Labai ačiū, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

Austė M. Vygantas, gyvenanti **Winnetka, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums ir 50 dol. auką. Esame labai dėkingi.

Kas pakeitė amerikiečių mitybos įpročius?

Pagrindinės valgymo dalys – sukramtyti, praryti ir virškinti – išlikusios nuo amžių amžinųjų, tačiau žmogaus mitybos įpročiai per pastutinį šimtmetį smarkiai keitėsi: pakito ir maisto produktai, ir maisto paieškos būdai. Norėdamas atrasti kaitos priežastis, žurnalas „Newsweek“, remdamasis receptų knygos autore Barbara „B“ Smith ir restorano pagrindiniu virėju Michel Nischan, aprašė, kaip amerikiečiai nuo virėjos Julia Child legendinės knygos perėjo prie Allrecipes.com. Dalis jų, nepaneigiama, puikiai tinka ir mums. Remiantis virtuvės meistrų išmintimi, „Newsweek“ pateikia sąrašą dalykų, keitusių Jungtinių Amerikos Valstijų valgymo įpročius.

Imigracija

Italai atvežė pastos, japonai – suši, o meksikiečiai pavaišino tacos. Turtinga Amerikos migracijos ir imigracijos istorija JAV tapo vienu didžiausių kulinarinio pasirinkimo eklektikos židinių pasaulyje. Didžiausi miestai gali pasiūlyti viso pasaulio virtuvės patiekalų. Tai, anot „Newsweek“, tapo viena priežasčių, kodėl geriausi JAV virėai turi itin subtilų, gerai išlavintą skonį.

Mikrobangų krosnelės

Kai „Raytheon“ viename Boston miesto restoranų pristatė pirmąją mikrobangų krosnelę (1947 m.), ji buvo maždaug 2 metrų aukščio ir svėrė apie 340 kilogramų, o kainavo apie 1 tūkst. dolerių. Technologija, pasirodė, atsiperka, nes prietaisais gerai ir greitai pašildo maistą, tad, nepraėjus nė porai metų, bendrovė jau pardavinėjo paprastiems vartotojams skirtus mikrobangų krosnelių modelius. Deja, šie buvo brangūs, vartotojai skundėsi jų dydžiu, energijos sąnaudomis, tad krosnelių paklausa iki 1960 m. buvo itin maža. Tačiau tuo pat metu sparčiai plito maisto pusfabrikačiai – mikrobangų krosnelės prisijungė prie tos bangos ir išliko. O visai neseniai, pradėjus skelbti, kad krosnelės tinkamos šildyti ir sveikam maistui, jų rinka atgijo. Bent jau JAV.

Julia Child

Metų metus kulinariinių knygų autoriai buvo pripratę manyti, jog amerikiečiams visiškai neįdomu, kaip paruošti įmantrų užsienio virtuvės patiekalą. Julia Child visiškai paneigė šį stereotipą, išleisdama knygą „Įvaldant prancūziškos virtuvės meną“ („Mastering the Art of French Cooking“). Tik išleidusi knygą, J. Child tapo nacionalinio garso įžymybe, nes ir Amerikos virėjams, ir namų šeimininkėms atvėrė duris į prancūzišką virtuvę. „Julia Child nuvainikavo prancūzišką virtuvę. Ji atėjo į mūsų namus ir parodė mums, kad prancūzų virtuvės patiekalų gaminimas yra linksmas, paprastas ir kiekvienam įmanomas užsiėmimas“, – sakė Smithsonian muziejaus direktorius Marc Pachter. Šiame muziejuje atkurta virtuvė-studija, kurioje garsioji Julia filmavo savo laidas.

Greitasis maistas

Greitojo maisto tinklai, tokie

kaip „McDonald’s“, „Wendy’s“ ar „Burger King“, JAV tapo pagrindinėmis lankymosi vietomis alkaniesiems ir skubantiesiems. Deja, paaiškėjo, jog šis riebus, daug kalorijų turintis maistas kai kuriems žmonėms yra neišvengiamas: tyrimai parodė, jog neturtinguose priemiesčiuose gyvenantys neturi galimybių nusipirkti šviežių ir sveikų maisto produktų, o greitojo maisto restoranų galima rasti beveik ant kiekvieno kampo.

Maisto tinklas

JAV laidą „Maisto tinklas“, pradėtą rodyti 1993 m., dabar žiūri apie 90 mln. namų ūkių. Kas nors žiūri laidą ir sprendžia, jog norėtų būti panašesnis į vieną ar į kitą virėją, į vieną ar kitą garsenybę. O kai virėjai užšoka „ant bangos“, sulaukia populiarumo, pasirodymų TV jau nepakanka: pradedamos leisti knygos, produktai ir t.t.

Pirmosios JAV vyriausybės sudaryta maisto piramidė

JAV vyriausybė jau beveik šimtmetį stengiasi dėl savo piliečių – bando jiems įteigti, jog gerai ir sveikai maitintis yra naudinga. 1916 m. JAV Žemės ūkio departamentas paskelbė pirmąsias mitybos gaires, pavadintas „Maistas mažiems vaikams“. 1943 m. ši įstaiga padalijo maistą į septynias grupes, kurios 1970 m. pakeistos penkiomis. Tačiau piramidė nesulaukė didelio susidomėjimo tol, kol tas pats departamentas nesugalvojo jos pavaizduoti grafiškai. Tada maisto rūšis ir patariamus jų kiekius vaizduojanti lentelė atsirado visose šalies mokyklose, kabojo beveik kiekvienoje klasėje. Taip milijonai vaikų išiminė pagrindines maisto rūšis. Maisto žinovai daug ginčijosi dėl piramidės nuopelnų, tačiau nepaneigiama: dalis tautos tik dėl jos susimąstė, ar sveikai jie maitinasi. 2005 m. piramidė atnaujinta, dabar jai net interneto svetainė skirta.

Nutukimas

JAV statistika rodo, jog 68 proc. suaugusiųjų turi antsvorio arba yra nutukę. Šie duomenys, tikimasi, privers susimąstyti amerikiečius apie tai, ką jie deda į burną.

Didžioji depresija

Sunkmečio metu atsirado naujų taupių vartotojų, kurie atsisako prabangaus maisto ir pirmenybę teikia mokesčių mokėjimui. Tačiau tai nėra blogai. M. Nishan tvirtino, kad jo restoranas Connecticut valstijoje išsilaikė vien jo taupių ir sumanių vartotojų dėka. Šie vartotojai ieškojo geros kokybės, pigesnio, natūralaus maisto ir norėjo paremti ne tik virėją, bet ir vietinius ūkininkus, tiekusius maistą.

Internetas

Internetu galima atrasti daug receptų, taip pat restoranų sąrašus, lengva sužinoti informaciją apie maistą, jo vertę, kalingumą. Vartotojai dabar valdo daug daugiau informacijos.

Su dideliu liūdesiu pranešame, kad 2011 m. vasario 26 d., Clare Bridge of Ann Arbor, MI mirė brangus vyras, tėvelis, senelis ir prosenelis

A † A inž. ALFONSAS ARLAUSKAS

Velionis gimė Nerimdaičių kaime, Nevarėnų valsčiuje, Telšių apskrityje, 1923 m. liepos 26 d. 1947 m. iš Vokietijos imigravo į Angliją, kur baigė universitetą ir įsigijo BSME mechanikos inžinieriaus laipsnį. 1954 m. persikėlė į JAV ir Detroite įsidarbino General Motors Fisher Body, kur vadovavo projektavimo ir tyrimo skyriui. Čia pasižymėjo automobilių durų uždarymo ir diržų prisisegimo saugumo technologijoje. Alfonso Arlausko buvo užregistruoti 45 išradimų patentai. Lietuviškoje veikloje buvo nenuilstantis jaunimo auklėjimo organizacijų ir Dainavos jaunimo stovyklos rėmėjas. Išėjęs į pensiją, 23 metus išgyveno Floridoje. 2006 m. sugrįžo į Detroito lietuvių telkinį ir įsikūrė Canton, Michigan.

Nuliūdę liko: žmona Dana; dukra Aida; sūnus Robertas su žmona Milda; sūnus Povilas su žmona Danielle, vaikaičiai Robert, Cristina, Steven, Lauren ir Nicholas, provaikaičiai Alexandra, Aidan ir Hailey.

Velionis bus pašarvotas Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Southfield, Michigan, trečiadienį, kovo 2 dieną nuo 9:30 v. r. iki 10:30 v. r., kada prasidės gedulingos šv. Mišios už jo vėlę. Velionio palaidai bus privačiai palaidoti Holy Sepulchre kapinėse, Southfield, Michigan.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Yolanda M. Zaparackienė. Tel. 313-554-1275

Mielam draugui

A † A JUOZUI BARANAUSKUI

mirus, mes liūdime ir reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai ALDONAI, dukrai MARYTEI, jos sūnui su žmona, taip pat broliams ir giminėms.

Jurgis ir Gerda Leskauskai

Brangiai dukrai

A † A LAIMAI TUMAITEI

mirus, gilią užuojautą reiškiame tėvui ALFONSUI, sūnui ALEKSUI, broliams ROBERTUI, RIMUI, JURGIUI, jų šeimoms ir giminėms Lietuvoje.

*Danguolė Banevičienė
Giedrė Mickienė
Danguolė Navickienė
Antanas ir Dalilė Polikaičiai
Janina Čekanauskienė
Birutė Gricienė
Alfonsa Pažiūrienė
Juozas Raibys*

Pamišimas dėl ekologijos

Ar ekologiškas maistas išties sveikesnis nei genetiškai pakeistas, ar visa tai tik akių dūmimas? Besistengiantieji atsakyti į šį klausimą tarpusavyje kovoja daugelį metų, ir abi pusės pateikia savų argumentų, aišku, pagrįstų moksliniais įrodymais. Kad ir koks atsakymas būtų, organinio ir ekologiško maisto, gėri-

mų pramonės pajamos nuo 1990 m. iki 2009 m. išaugo iki 25 kartus. Daugiau nei 10 proc. visų parduodamų prekių yra ekologiško. Ir net jei dvi kovojančios pusės nesusitars, aišku viena – tai, kas turi etiketę su užrašu „ekologiška“, masina žmonių akis ir lengviau atveria pinigines.

Parengta pagal „Newsweek“
Bernardinai.lt

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Socialinių reikalų skyrius Lemonte** maloniai kviečia kovo 2 d., trečiadienį, 1 val. p. p. į popietę, skirtą poeto Justino Marcinkevičiaus atminimui. Bus rodomas dokumentinis filmas „Prie rugių ir prie ugnies“. Filmai rodomi PLC skaitkloje.

■ **Maloniai kviečiame į Mažosios Lietuvos** lietuvių draugijos Čikagoje ruošiamą tradicinį „Užgavėnių šiupinį“ kovo 5 d., šeštadienį, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Gintaro salėje. Pradžią 6 val. v. Stalus užsisakyti pas Ramūną Buntiną, tel. 630-969-1316.

■ **Kovo 6 d., sekmadienį, 7 val. v. (po 6 val. v. šv. Mišių)** Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, pirmą kartą rinksis „Alanonas“ – anoniminis būrelis asmenų, šeimoje turinčių ar turėjusių alkoholiui priklausomybę turintį narį. Susirinkimas atviras, vyks lietuvių kalba. Kreiptis į Dainą Čyvieneį tel. 630-257-5613 (Pal. Jurgio Matulaičio misijos raštinė).

■ **Lietuvos vyčių 112 kuopa globos** Vidurio Vakarų apygardos Lietuvos vyčių suvažiavimą. Šv. Kazimiero šventės pamaldos vyks kovo 6 d. 12:15 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. 1:30 val. p. p. „Seklyčioje“ pietūs ir susirinkimas. Kaina – 15 dol. asmeniui. Apie dalyvavimą prašome pranešti Reginai Juškaitis tel. 708-422-3541.

■ **Kovo 11, 18 ir 26 dienomis, penktadieniais**, nuo 5 val. p. p. iki 7 val. v. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija ir Pasaulio lietuvių centras pagal gavėnių tradiciją visus kviečia susiburti PLC pokylių salėje (14911 127th Street, Lemont, IL 60439) kukliai Žuvies vakarienei. Po vakarienės vyks gavėnios susikaupimo vakarai. Daugiau informacijos gausite tel. 630-257-5613 arba el. paštu matulaitismission@sbcglobal.net.

Kadras iš kino filmo „Duburyš“.

Tautos fondo salėje (307 W. 30th St., New York, NY 10001) kovo 4 d. 7 val. v. bus rodomas režisieriaus Gyčio Lukšo filmas „Duburyš“ (lietuvių kalba su angliškais subtitrais). Kaina – 10 dol. Tel. pasiteiravimui 212-563-2210.

G. Lukšo režisuotas vaidybinis kino filmas „Duburyš“, sukurtas pagal Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato Romualdo Granausko to paties pavadinimo romaną. Tai filmas apie žmogaus likimą. Apie sovietmečio nykumos palaužtą žmogų, kurio likimas liko nepastebėtas. Pagrindinis filmo herojus Juozapas Gaučys (aktorius Giedrius Kiela), pasibaigus nerūpestingai vaikystei kaime, išvažiuoja į miestą, baigia mokslus, pradeda dirbti ir apsigyvena ankštame bendrabutyje, kuris, be triukšmingų kaimynų, jam padovanoja ir lemtingą meilę. Filmą herojaus gyvenimo istorija atskleidžia kukliai, bet kartu ir labai nuoširdžiai viso sovietmečio kasdienybę.

Tarptautinių filmų festivalių dalyvis, geriausio 2010 Baltijos šalių filmo apdovanojimo laimėtojas. Pristatytas 2009 m. Oskaro apdovanojimui kaip geriausias filmas užsienio kalba.

■ **Jaunimo centro (JC) Moterų klubas** kviečia kovo 20 d. po 10:30 val. r. šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje ateiti į JC kavinę, kur klubo narės vaišins mieliniais blynais ir skania, pačių virta obuoliene.

■ **Jaunimo centro Moterų klubas Ver-** bų sekmadienį, balandžio 17 d., po šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje kviečia į Centro kavinę pusryčių. Auka – 15 dol.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Philadelphia Lietuvos Nepriklausomybės** šventės – Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji – bus paminėtos kovo 13 d. Padėkos šv. Mišios už Lietuvos Nepriklausomybę bus atnašaujamos Šv. Jurgio lietuvių parapijoje (Salmon ir Venango St. sankryžoje) 11 val. r. Šventės minėjimas-koncertas Lietuvių namuose prasidės 2 val. p. p.

■ **Cleveland ateitininkai rengia Ateitininkijos** veiklos 100-mečio ir žurnalo „Ateitis“ 100 m. jubiliejaus paminėjimą balandžio 9 d. 7 val. v. Šv. Kazimiero parapijos salėje, Cleveland. Muzikinę programą atliks meno ansamblis „Dainava“ (vadovas Darius Polikaitis) iš Čikagos. Visi kviečiami dalyvauti. Daugiau informacijos suteiks Nijolė Balčiūnienė el. paštu nbalciunas@att.net arba tel. 440-944-5741

■ **Ne pelno siekianti organizacija „The Wisconsin Educational Scientific Cultural Organization“ (WIESCO)** šiais metais, kartu su LR švietimo ir mokslo ministerija, jau penktą kartą ruošia anglų kalbos kursus Lietuvoje. Birželio 23–liepos 20 d. tokie kursai vyks Vilniuje. Organizacija ieško savanorių, norinčių šioje stovykloje padirbėti anglų kalbos dėstytojais. Kreiptis tel. 630-279-5646 (Robert M. Pine) arba el. pašto adresu thepine@att.net.

Nespėsime ir apsižiūrėti, kai ateis pavasaris, baigsis mokslo metai lituanistinėse mokyklose. Čikagos lituanistinėje mokykloje mokiniai laikys brandos egzaminus. Jų su nerimu laukia ne tik patys mokiniai, bet ir jų tėveliai.

Dešimtokų klasės auklėtoja Lina Tumasonienė (pirma iš kairės) kalbasi su auklėtinių tėveliais.

Remigijaus Satkausko nuotr.

Atsidėkodami už kalendorių „Draugo“ leidybai paremti po 50 dol. paaukojo: Birutė V. Kozica, Daytona Beach, FL; Juzė Norvila, Brooklyn, NY; Laima Jarašūnas, Santa Monica, CA; Vytautas Jasinevičius, Darien, IL; Felicia L. Plateris, Bethesda, MD; Rima Sidrys, Palos Hills, IL. **Esame labai dėkingi už Jūsų nuoširdžią paramą.**

Spaudos apžvalga

„Bridges“

„Bridges“ sausio/vasario mėnesių numeris prasideda Jeanne Dorr rašiniu „Kruvinasis sekmadienis“. Numeryje išspausdintas pokalbis su Rūta Šepetys, kurios knyga „Between shades of gray“ šį mėnesį pasirodys JAV knygynuose.

Toliau tęsiamas Angelės Vyšniauskaitės rašinių apie lietuviškus namus ir sodybas ciklas. Šį kartą skaitytojai galės paskaityti apie lietuviškus darželius.

Fotogalerijoje – Sausio 13-osios prisiminimas.

Grażina Karaitis rašo apie organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ 2010 m. balandžio 22–23 dienomis vestą seminarą Kaune.

„Lithuanian Heritage“

O jei norite paskaityti žurnalą „Lithuanian Heritage“ ir jo neturite, apsilankykite „Draugo“ knygynėlyje. Čia jį galėsite nusipirkti (kaina 4.95) ir su malonumu perskaityti.

Jame kaip visada rasite idomių straipsnių, pasakojimų, pokalbių.

Prisimenama Sausio 13-oji. Manau, ne vieną sudomins pasakojimas apie Vilniaus katedroje saugomus lobius.

Ypač graži fotogalerija – joje pristatomi du naujai Lietuvoje įkurti muziejai – Bažnytinio paveldo bei Energetikos ir technikos, Nacionalinės dailės galerija.

Paruošė **L. A.**

Konsulinės paslaugos Palm Beach, FL

Kovo 11–12 dienomis (penktadienį ir šeštadienį) Generalinio konsulato New York konsulas Aleksandras Kudaba lankysis Lietuvos Respublikos Garbės konsulate Palm Beach, FL (44 Cocoanut Row T-10, Palm Beach, FL 33480) ir nuo 9 val. r. iki 5 val. p. p. iš anksto užsiregistravusiems piliečiams suteiks konsulines paslaugas (pasų, pilietybės, notarinių veiksmų, konsulinių pažymų ir t. t.).

Dėl registracijos prašome skambinti telefonu: 561-460-0428 iki kovo 7 d.

Prašome labai atidžiai perskaityti nuorodas mūsų tinklalapyje (www.ltconsny.org/Konsuline.htm) ir anketas užpildyti dar prieš atvykstant į priėmimą (išskyrus prašymą pasui).

Su savimi turėti visų pateikiamų dokumentų kopijas bei konsulinį mokestį grynaisiais pinigais be grąžos. Dėl įgaliojimų surašymo ar iškilius klausimams dėl dokumentų teikimo tvarkos, prašome rašyti el. paštu info@ltconsny.org arba paskambinti tel. 212-354-7840, trumpasis numeris – 0.

LR Garbės konsulato Palm Beach, FL info